

Ҳамкорлик истикболлари муҳокамаси

(7-бетда ўқинг).

Молиявий барқарорлик —
сармоявий жозибадорлик гарови.....2, 3

Тадбиркорларнинг ҳамкори
ва ишончли таянчи.....5

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 44 (1015), 2015 йил 5 ноябрь

www.banknews.uz

Ишбилармонлик муҳитини шакллантиришда банкларнинг роли

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, Ўзбекистон банклари Ассоциацияси ҳамкорлигида Тошкент молия институтида «Ўзбекистон Республикасида қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантиришда банк тизимининг роли» мавзuida илмий-амалий анжуман ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 6 майдаги «Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини янада ошириш ва уларнинг ресурс базасини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 2344-сонли ҳамда 2010 йил 26 ноябрдаги «2011-2015 йилларда республика молия-банк тизимини янада

ислоҳ қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишнинг устувор йўналишлари тўғрисида»ги 1438-сонли Қарорларида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб ташкил этилган ушбу тадбирда манфаатдор вазирлик ва идоралар, банк-молия муассасалари ва кре-

дит ташкилотларининг раҳбар ходимлари, амалиётчи мутахассислар, эксперт-таҳлилчилар, шунингдек, етакчи олий ўқув юртлари ва илмий марказларнинг профессор-ўқитувчилари, илмий ходимлари, мустақил тадқиқотчилар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

(Давоми 4-бетда).

Саноатчилар ҳамкорлиги мустаҳкамланмоқда

Пойтахтимизда IX Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржаси ташкил этилди. Унда 2 мингдан зиёд фирма ва компания, йирик саноат корхоналари 21 минг турдан ортиқ маҳаллийлаштирилган ёки ўзлаштирилган учун таклиф этилаётган маҳсулотларни намойиш қилди.

Президентимиз раҳнамолигида иқтисодиёт тармоқларида муқобил энергия манбаларидан оқилона фойдаланиш, атроф-муҳит мусавволигини асраш, ёқилғи-энергетика ресурслари тежамкорлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг 2013 йил 1 мартдаги «Муқобил энергия манбаларини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони бу борада муҳим дастуриламал бўлаётир.

Навоий кон-металлургия комбинатида 1 минг 149 куёшли гелиоколлектордан самарали фойдаланилмоқда.

(Давоми 4-бетда).

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

«Банк ахборотномаси» ва «Банковские вести» газеталари таҳририяти 2016 йил учун обуна кампаниясини давом эттирган ҳолда,

ОБУНАНИ ОФИСИНГИЗДАН ЧИҚМАСДАН РАСМИЙЛАШТИРИШНИ

таклиф этади!

«Банк ахборотномаси» ва «Банковские вести» газеталарини доимий тарзда олиш учун Сизга қуйидаги навбатдаги хизматни тавсия этамиз:

Обуна газетамизнинг мазкур сони билан бирга юборилаётган шартномани тўлдириб, уни таҳририят манзилига — 100084, Тошкент ш., Ф.Маълонов кўчаси, 1а уй ёки (0-371) 234-58-43 факс рақамига жўнатиш орқали расмийлаштирилади.

Сиз обуна шартномаси нусхасини интернетдаги obuna@banknews.uz электрон манзилига жўнатиш орқали ҳам расмийлаштириш имконига эгасиз. Батафсил маълумотни (0371) 234-43-18 телефон рақами орқали олишингиз мумкин.

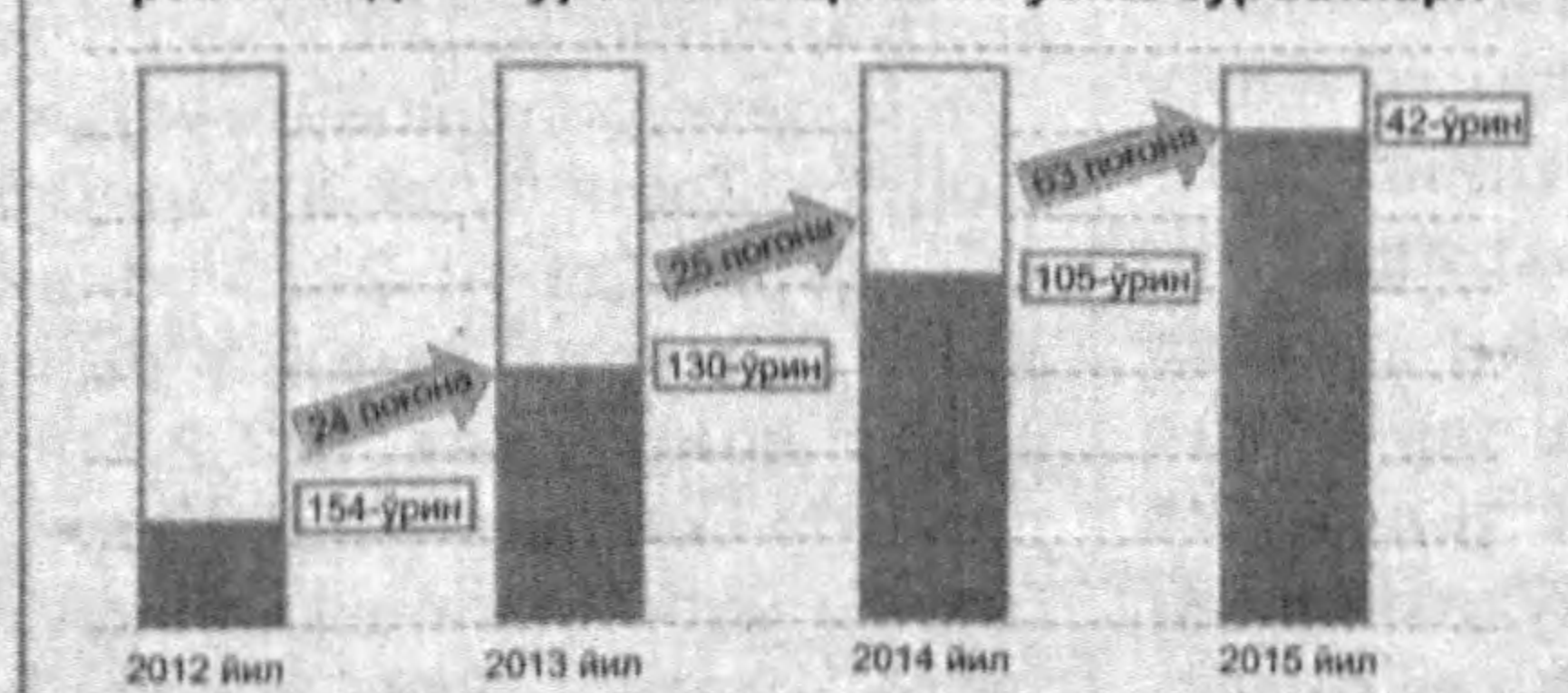
«Бизнесни юритиш — 2016»: Ўзбекистоннинг «Кредитлаш tizими» 63 поғона юқорилади

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар туфайли иқтисодиётнинг барқарор ўсиш суръатлари таъминланмоқда. Бунда юртимиз банк-молия тизимида олиб борилаётган ишлар ҳам муҳим аҳамият касб этиб, банкларимизнинг молиявий барқарорлиги турли миллий ва халқаро ташкилотларнинг ижобий баҳосига сазовор бўлиб, дунё рейтингда юқори ўринларга муносиб кўрилмоқда.

Яқинда Жаҳон банки ҳамда Халқаро молия корпорациясининг «Бизнесни юритиш — 2016» («Doing business — 2016») бўйича эълон қилинган мамлакатларнинг янги рейтингда Ўзбекистон қулай ишбилармонлик муҳити кўрсаткичлари бўйича жаҳоннинг 189 давлати орасида 54 поғона кўтарилиб, 87-ўринни эгаллади. Бу охириги бир йил мобайнида кузатилган ўсиш натижасидир.

Айниқса, «Кредитлаш тизими» бўйича кўрсаткич ўтган йилдагига нисбатан бир йўла 63 поғона кўтарилиб, 105-ўридан 42-ўринга чиққани қувонарли муваффақият саналади. Яна бир эътиборли жиҳати

Жаҳон банки ҳамда Халқаро молия корпорациясининг «Бизнесни юритиш» йиллик ҳисоботларида Ўзбекистоннинг «Кредитлаш тизими» бўйича дунё рейтингдаги кўрсаткичларининг ўсиш суръатлари

шундаки, сўнгги уч йилда мазкур рейтинг кўрсаткичи 112 поғона ўсди.

(Давоми 2-бетда).

ISLOHOTLAR SAMARASI

«Бизнесни юритиш — 2016»: Ўзбекистоннинг «Кредитлаш тизими» 63 поғона юқорилади

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Таъкидлаш керакки, мамлакатимизда молия муассасалари томонидан кўрсатилаётган тезкор хизматлар ва ажратилаётган маблағлар кўплаб истиқболли лойиҳаларни муваффақиятли рўёбга чиқариш, минглаб иш ўринларини яратиш имконини бермоқда. Бу «Мижоз банк учун эмас, банк мижоз учун» тамойилини ўз фаолиятининг бош мезони сифатида белгилаб олган банкларимизда хизмат кўрсатишнинг барча йўналиши замон талабларига мос равишда такомиллаштирилиб борилаётгани самарасидир. Айниқса, иқтисодиётимизнинг етакчи кучига айланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга жиддий эътибор қаратилаётгани диққатга сазовор.

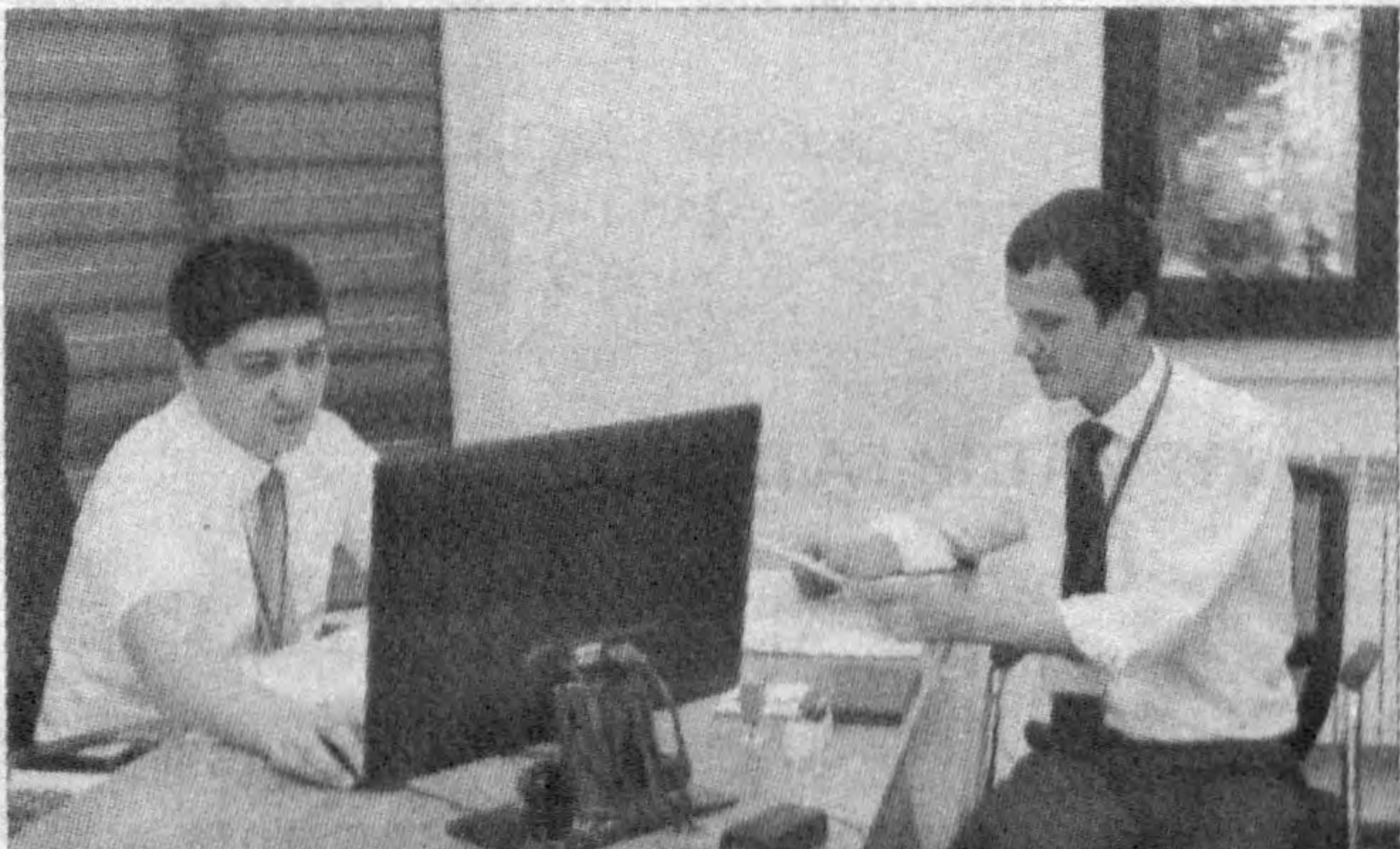
Уларни молиявий қўллаб-қувватлаш борасида аниқ мақсадли чоратадбирлар қабул қилинган, банк тизими босқичма-босқич ислоҳ этилаётгани, уларнинг ресурс базаси тобора мустаҳкамланаётгани ютуқларнинг бош омили бўлмоқда. Пировардида кўрсатилаётган замонавий банк хизматлари сифати тубдан яхшиланиб, кредитлаш ва фоиз сиёсати барча йўналишда кенг қўлам ҳамда миқёс касб этди. Хусусан, Марказий банк томонидан қайта молиялаш ставкаси 2015 йилнинг 1 январидан 10 фо-

аро экспертлар томонидан ижобий баҳоланди. Булар эса «Кредит олиш» индикатори бўйича рейтингини янада яхшилаш ва юқори ўсиш суръатларига эришишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Умуман олганда, Жаҳон банки ҳамда Халқаро молия корпорациясининг бу йилги хулосаси Ўзбекистонда тарихан жуда қисқа давр ичида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ижтимоий ҳамда сиёсий барқарорликнинг кафолати ва таянчига, юртимизни тараққиёт йўлидан фаол ҳаракатлантирувчи етакчи кучга айланганини, қулай ишбилармонлик муҳити ҳамда мустаҳкам банк тизими қарор топганини халқаро миқёсда яна бир бор тасдиқлади. Бу эса Давлатимиз раҳбарининг банк тизимини ислоҳ қилиш борасида қабул қилган фармон ва қарорлари, «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастури, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижроси мамлакатимиз банк тизими томонидан изчил таъминланаётгани натижасидир. Зотан, тизимда олиб борилаётган кенг қўлам ишлар халқ фаровонлиги ва аҳоли турмуш даражасини оширишга йўналтирилганлиги билан янада аҳамиятлидир.

Хулоса ўрнида айтганда, Ўзбекистон иқтисодиётининг жадал суръатларда ривожланиб, банк тизимининг молиявий барқарорлиги таъминланаётгани мустақилликнинг дастлабки йилларида танлаб олинган ҳамда машҳур беш тамойилга асосланган тадрижий тараққиёт йўлимининг нақадар тўғри ва оқилона эканлигини қайта-қайта тасдиқламоқда.

Жасур МИРЗАЕВ.

Президентимиз томонидан юритилаётган оқилона сиёсат, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозига қарши ўз вақтида қўрилган чоратадбирлар туфайли дунёда ҳали-бери давом этаётган глобал муаммо оқибатларининг нафақат олди олинди, балки банкларнинг молиявий барқарорлиги таъминланиб, капиталлашув даражасини янада мустаҳкамлашга эришилди. Буларнинг барчаси республикамиз банк тизими инқирознинг салбий таъсиридан ишончли тарзда ҳимояланганининг яққол тасдиғидир.

Халқаро экспертларнинг таҳлилларига кўра, Ўзбекистон банк тизимида хорижий инвесторлар ҳамда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун қулай ишбилармонлик муҳити яратилган.

издан 9 фоизга пасайтирилганлиги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг янада тараққиёт этишига кенг йўл очиб берди.

Маълумки, Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг йиллик ҳисоботи мунтазам равишда эълон қилиб келинади. Бу галгисида дунё давлатларидаги бизнес юритиш шароити турли мезонларга биноан баҳоланди. Хусусан, Ўзбекистонда кредитлашнинг тартибқоидалари тадбиркор талабига мос равишда йилдан-йилга соддалаштирилаётгани, Марказий банк томонидан фоиз сиёсати тўғри ишлаб чиқиляётгани, қолаверса, кредит ахбороти алмашинуви ҳамда гаров таъминоти бўйича келишувларни амалга ошириш борасида қонунчиликнинг мустаҳкамлангани халқ-

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ

**Тижорат банкларида молиявий активларнинг
бухгалтерия ҳисобини юритиш тартиби тўғрисидаги
Низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида
2015 йил 20 октябрь куни 1528-1-сон билан
давлат рўйхатидан ўтказилди.**

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2005 йил 10 сентябрдаги 19/5-сон қарори (рўйхат рақами 1528, 2005 йил 30 ноябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2005 й., 47-48-сон, 363-модда) билан тасдиқланган Тижорат банкларида молиявий активларнинг бухгалтерия ҳисобини юритиш тартиби тўғрисидаги Низомга иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки раиси**

Тошкент ш.,
2015 йил 10 октябрь,
29/2-сон

Ф. МУЛЛАЖОНОВ

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки Бошқарувининг
2015 йил 10 октябрьдаги
29/2-сонли қарорига
ИЛОВА

**Тижорат банкларида молиявий активларнинг
бухгалтерия ҳисобини юритиш тартиби тўғрисидаги
Низомга киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 58-банднинг биринчи жумласи қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«58. Банклар молиявий активларнинг кадрсизланиши бўйича мазкур бўлимда белгиланган қоидалардан фойдаланган ҳолда, шунингдек, Тижорат банкларида активлар сифатини таснифлаш ва активлар бўйича эҳтимолий йўқотишларни қоплаш учун захиралар шакллантириш ҳамда улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги Низомга (рўйхат рақами 2696, 2015 йил 14 июль) ва ушбу Низомнинг 13-иловасига мувофиқ кўрилиши мумкин бўлган зарарлар суммасини баҳолайдилар.»

2. 13-илованинг биринчи жумласи қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Банклар, молиявий активларни таснифлаш ва баҳолашда Тижорат банкларида активлар сифатини таснифлаш ва активлар бўйича эҳтимолий йўқотишларни қоплаш учун захиралар шакллантириш ҳамда улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги Низомда (рўйхат рақами 2696, 2015 йил 14 июль) белгиланган талабларга риоя этишлари шарт.»

Молиявий барқарорлик — сармоявий жозибадорлик гарови

**Ҳар бир ҳисобот даври банклар фаолиятида муҳим ўрин тутати.
Бу даврда муассасалар ўз бизнесининг барча йўналишлари бўйича
амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилиб, янги истиқболли чоратадбирларни белгилаб олади. Жумладан, жорий йилнинг тўққиз ойлик натижалари «Ўзсаноатқурилишбанк» акциядорлик-тижорат банки бошқаруви томонидан ҳам таҳлил қилинди.**

Унга кўра, 2015 йилнинг 1 октябрь ҳолатига банкнинг молиявий барқарорлигини таъминлаш ҳамда ресурс базасини янада ошириш борасида олиб борилган ишлар натижасида муассасанинг умумий капитали ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 357 млрд. сўмга ёки 1,7 баробарга кўпайиб, 831,6 млрд. сўмни ташкил этди.

Таъкидлаш жоиз, банк капиталини ошириш чора-тадбирлари Президентимизнинг 2014 йил 23 майдаги «Ўзсаноатқурилишбанк» устав капиталини ошириш бўйича қўшимча чоралар тўғрисида»ги 2179-сонли Қарорига мувофиқ амалга оширилиб, унинг доирасида 122,2 млн. АҚШ доллари эквиваленти миқдоридаги акциялар муомалага чиқарилди ва 1 октябрь ҳолатига тўлиқ жойлаштирилди. Натижада устав капитали ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 298 млрд. сўмга ёки 1,8 баробарга оширилиб,

670,2 млрд. сўмга етказилди.

Ушбу йўналишдаги барча саъй-ҳаракатлар самараси ўлароқ, банкнинг жами ресурс базаси 8 трлн. 302,2 млрд. сўмни ташкил қилди.

Маълумки, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик иқтисодиётни ривожлантиришнинг етакчи кучига айланган. Шу боис «Ўзсаноатқурилишбанк» мазкур соҳани молиявий қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратмоқда. Чунончи, жорий йилнинг 9 ойида ана шундай субъектларга жами 679 млрд. сўмлик кредит маблағлари (шу жумладан, 67,4 млрд. сўмлик микрокредитлар) ажратиб, бунинг ҳисобига 7 847 та янги иш ўринининг яратилишига замин яратди. Мазкур маблағларнинг аксарият қисми озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришга (260 млрд. сўм) йўналтирилди. Шунингдек, 61 млрд. сўми хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасига, ➡

BANK FAOLIYATI

Натижа ва вазифалар таҳлили

«Асака» акциядорлик-тижорат банкида Бошқарувнинг 2015 йил тўққиз ойлик якунларига бағишланган кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисида «Асака» банкнинг ўтган тўққиз ой давомидаги фаолияти ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов томонидан Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 16 январдаги мажлисида белгилаб берилган 2015 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифалари ижроси муҳокама қилинди.

Унда таъкидланганидек, ўтган ҳисобот даврида «Асака» банк ўз капиталлашув даражасини ошириш, барқарорлигини мустаҳкамлаш ва шу орқали юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришиш борасида қатор чора-тадбирларни амалга оширди. Аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларнинг бўш пул маблағларини банк депозитларига жалб қилишни кучайтириб, банк активлари ва кредит портфели сифатини яхшилаш, муассасанинг мамлакат инвестиция жараёнларидаги иштирокини янада фоллаштиришга эришди.

Хусусан, 2015 йилнинг 1 октябр ҳолатига кўра, банкнинг жами активлари 6 653,4 млрд. сўмни (ўсиш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1 139,9 млрд. сўм), капитал 871,2 млрд. сўмни (ўсиш 135,1 млрд. сўм) ташкил қилди.

Ушбу даврда банкнинг жами кредит қўйилмалари ҳажми 450,7 млрд. сўмга ўсиб, 3 016,5 млрд. сўмни ташкил этди. Уларнинг асосий қисми узок муддатли кредитлар ҳиссасига тўғри келади.

Шунингдек, банк ўтган даврда лизинг бозорида ҳам муносиб иштирок этди. 27,2 млрд. сўмлик лизинг амалиётларини бажариш ҳисобига лизинг портфели ҳажмини 135,8 млрд. сўмга етказди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбир-

корлик субъектларини кредитлаш учун эса, 967,8 млрд. сўм миқдорида кредит маблағлари йўналтирди. Озиқ-овқат ва нооziқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдириш мақсадида жами 409,7 млрд. сўмлик сармоя ажратди.

Бундан ташқари, йиғилишда «Асака» банк томонидан паст рентабелли ва иқтисодий ночор корхоналар фаолиятини молиявий соғломлаштириш ва қайта тиклаш, уларни стратегик инвесторларга сотиш бўйича ҳам ишлар фаол тарзда олиб борилаётгани қайд этилди. Жумладан, банк балансига қабул қилинган банкрот корхоналарнинг 46 таси янги инвесторларга сотилгани, банкрот корхоналар негизда банкнинг 14 та шўба корхонаси ташкил этилгани маълум қилинди.

Таъкидлаш жоиз, банк томонидан ана шундай корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватини тиклаш мақсадида жами 61,7 млрд. сўм миқдорида инвестициялар жалб қилинди. Натижада ушбу маблағлар ҳисобига корхоналар фаолияти қайта изга тушиб, улар томонидан 439,9 млрд. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилди, 58,4 млн. АҚШ доллари тенг маҳсулотлари экспортга йўналтирилди. 4 109 та янги иш ўрни яратилди.

Бошқарув йиғилишида «Асака» банкнинг чакана хизматлар бозоридаги фаолияти сарҳисоб қилинар экан, ўтган 9 ой давомида муассасада аҳоли омонатлари қолдиги

107,0 млрд. сўмга кўпайиб, 571,0 млрд. сўмни ташкил этгани, муомалага чиқарилган пластик карталар сони 199,7 минг донага ортиб, 1 577,7 мингтага етгани, айти пайтда банкка тегишли 27 та банкомат ва 46 та инфокиоск аҳоли хизматида эканлиги таъкидланди.

Айтиш жоиз, ҳисобот даврида банк пластик карталари орқали амалга оширилган савдо айланма-

лари ҳажми 1 409,2 млрд. сўмни, жойларга ўрнатилган терминаллар 10 146 тани ташкил қилди, 8 837 корхонада «иш ҳақи» лойиҳалари жорий этилди.

Шу билан бирга, мажлисида банкнинг айрим филиаллари томонидан кредитлаш, бухгалтерия ҳисоби, пул муомаласи, валюта амалиётлари, пластик карта ва бошқа амалиётларни бажаришда Марказий банк ҳамда Бош офис томонидан яратилган имкониятлардан талаб даражасида фойдаланилмаётганлиги ва бунинг ҳисобига қуйи тузилмаларда хато ва камчиликларга дуч келинаётганлиги танқид остига олинди.

Юқорида қайд этилганлардан келиб чиқиб, мазкур камчилик ва салбий ҳолатларни бартараф этиш мақсадида банк Бошқаруви тегишли қарорлар қабул қилди.

Эъзоз КАМОЛОВА.

44 млрд. сўми аёллар тадбиркорлигига, 11,5 млрд. сўми эса, касб-хунар коллежлари битирувчиларига тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишлари учун ажратилди.

Бундан ташқари, банк кичик бизнес учун хорижий сармояларни ҳам фаол равишда йўналтириб келмоқда. Жорий йилда соҳа субъектларининг лойиҳаларини молиялаштириш бўйича 18 млн. АҚШ доллари, шундан тўққиз ойда 9 млн. АҚШ доллари миқдорида хорижий кредит линияларини ўзлаштириш белгиланган бўлиб, амалда 17 та лойиҳага 13,4 млн. АҚШ доллари ҳажмида сармоя жалб қилди.

Муассаса жорий йил якунига қадар тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш салмоғини янада ошириш, хусусан, соҳага яна 165 млрд. сўмлик кредит (жумладан, 16,4 млрд. сўмлик микрокредитлар) ажратишни, халқаро кредит линиялари ҳисобидан эса, 4,6 млн. АҚШ доллари тенг сармоя киритишни кўзда тутган.

«Ўзсаноатқурилишбанк» нефть-газ, энергетика,

кимё саноатидаги корхоналарда ишлаб чиқариш жараёнларини модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш борасидаги йирик инвестиция лойиҳалари ижросида ҳам муҳим ўрин тутмоқда. Жумладан, 2015 йилги Инвестиция дастурига асосан «Ўзсаноатқурилишбанк» томонидан 6 та лойиҳага 104,7 млн. АҚШ доллари миқдорида кредит ажратилди. Лойиҳаларнинг 88 млн. АҚШ доллари Тикланиш ва тараққиёт жам-

ўсиши иқтисодиётнинг реал секторига кредит қўйилмалари ва инвестициялар миқдорини ошириш имконини беради. Бу ҳолатни, жумладан, «Ўзсаноатқурилишбанк» фаолиятида ҳам кузатиш мумкин. Жорий йилнинг 1 октябр ҳолатига банк кредит портфели 6 трлн. 730 млрд. сўмни ташкил қилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 13 фоизга ўсди. Пировардида, ушбу даврда 1 149 млрд. сўмлик инвестиция кредитлари ажрати-

риш, уларни зарур ахборот-коммуникация воситалари ва тизимлари билан таъминлаш, ходимлар ма-лакасини ошириш, пластик карталар тизимини ривожлантиришга жиддий эътибор қаратмоқда.

Ҳисобот даврида банкнинг миҳозларга хизмат кўрсатиш тармоғи 44 та филиал, 41 та мини-банк ҳамда 400 га яқин жамғарма ва маҳсус касса ҳамда турли тўловларни қабул қилувчи шохобчаларни қамраб олади. Улар орқали бир миллиондан зиёд юридик ва жисмоний шахсларга хизмат кўрсатилмоқда.

Ўтган даврда банк нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимини ривожлантириш, хусусан, пластик карталар асосидаги хизматлар жозибадорлиги ҳамда электрон тўловлар ҳажмини оширишда ҳам самарали натижаларга эришди. Пластик карталар эмиссиясини 966,3 минг донага етказиб, жойларга 8 169 та терминал ўрнатди. Натижада пластик карталар орқали 1,7 трлн. сўмлик тўловлар ўтказилди.

Наргиз АХМЕДОВА.

Мана неча йилдирки, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ўз балансига қабул қилинган иқтисодий ночор корхоналар негизда шўба корхоналар фаолиятини йўлга қўйиш ишларини фаол олиб бормоқда.

Бугунги кунда банк корхоналарга инвестиция киритиш йўли билан ишлаб чиқаришни қайта тиклаш, техник ва технологик модернизациялаш, сифатли банк хизматларини тақлиф этиш сингари қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Айниқса, муассасанинг банкрот деб эълон қилинган корхоналар фаолиятини қайта тиклаш учун жалб қилаётган инвестициялари эътиборга моликдир.

Корхоналарни соғломлаштириш давом этмоқда

Ушбу йўналишда банк ўз негиздаги «NBU Investment» ва «NBU Invest Group» шўба компаниялари билан катта самарадорликка эришмоқда. ТИФ Миллий банки балансига қабул қилинган иқтисодий ночор корхоналар бошқарувини ўз зиммаларига олган мазкур компаниялар бугунги кунгача кўплаб корхоналар фаолиятларини халқаро стандартларга мувофиқ ривожлантириб, уларни истиқболли инвесторларга сотди.

Ана шундай жамиятлардан бири «NBU Investment» компанияси тасаруфиди бўлган Самарқанд шаҳридаги «Регистон плаза» меҳмонхонасидир. ТИФ Миллий банки томонидан жалб қилинган сармоялар ҳисобига юксак дид билан замонавий кўринишда барпо этилган мазкур меҳмонхона 213 кишига мўлжалланган 165 та хонадан иборатдир.

Айни пайтда тўрт юлдузли мақомига эга бўлган «Регистон плаза»да меҳмонларнинг яхши дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Жамиятнинг 90 нафар малакали ходими 24 соат давомида ташриф буюрувчилар хизматидадир.

Шунингдек, меҳмонхонада ташриф буюрувчилар учун уларнинг бўш вақтларини унумли ўтказиш мақсадида шаҳар бўйлаб саёҳат, бепул интернет ҳамда Wi-Fi хизматлари ташкил этилган.

Таъкидлаш жоиз, ТИФ Миллий банкнинг ушбу йўналишдаги фаолияти иқтисодиётнинг ташқи таъсирларга нисбатан барқарорлигини таъминлаш имконини бериш билан бир қаторда унинг барқарор ривожланиши, экспорт ҳажмини ошириш, янги иш ўринларини вужудга келтириш ва шулар асносида аҳоли турмуш даражасини юксалтиришга катта ҳисса қўшмоқда. Шундай экан, ҳозирги кунда ғоят муҳим бўлган банкрот корхоналарни соғломлаштиришдек вазифа келгусида ҳам муассаса фаолиятининг устувор йўналишларидан бири бўлиб қолади.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

2015 йилнинг 1 октябр ҳолатига банкнинг молиявий барқарорлигини таъминлаш ҳамда ресурс базасини янада ошириш борасида олиб борилган ишлар натижасида муассасанинг умумий капитал 357 млрд. сўмга ёки 1,7 баробарга кўпайиб, 831,6 млрд. сўмни ташкил этди.

фармаси, 11,1 млн. АҚШ доллари эса, Хитой «Эксимбанк» ҳисобидан молиялаштирилди.

Банк томонидан жорий йил якунигача яна 11 та лойиҳа учун 290 млн. АҚШ доллари миқдорида кредит ажратиш бўйича иш олиб борилмоқда.

Банк ресурс базасининг

либ, улар қолдиги 5 трлн. 590 млрд. сўмни ёки кредит портфелининг 83 фоизини ташкил этди.

Шунингдек, «Ўзсаноатқурилишбанк» чакана хизматлар бозоридаги етакчилик мавқеини ҳам доимо сақлаб келишга ҳаракат қилмоқда. Бунда ўз инфра-тузилмасини кенгайти-

BIZNES JARAYONLAR

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Анжуманда таъкидланганидек, юртимизда Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида сўнгги йилларда банк тизимида кичик бизнесни ривожлантириш учун қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш борасида кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Хусусан, тегишли норматив-ҳуқуқий база асосида Марказий банк томонидан тадбиркорлик субъектларига замонавий банк хизматлари кўрсатиш жараёнини тартибга солувчи механизм яратилиб, у мунтазам равишда такомиллаштирилмоқда.

Шунингдек, тадбирда республикада қатъий ва самарали банк назорат тизими йўлга қўйилганлиги банкларнинг барқарор ва ишончли фаолият кўрсатишида, уларнинг ресурс базасини мустаҳкамлашда муҳим омил бўлаётгани қайд этилди.

Амалга оширилаётган комплекс чора-тадбирлар натижасида сўнгги беш йил давомида тижорат банклари томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми 4,4 барабарга, микрокредитлар эса 5 барабарга ўсди. Хусусан, жорий йилнинг 9 ойида ушбу йўналишга ажратилган кредитлар ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,3 барабарга ошиб, 9 трлн. 642 млрд. сўмни ташкил этди. Шундан 2 трлн. 70 млрд. сўми микрокредитларни ташкил этиб, мазкур кўрсат-

Ишбилармонлик муҳитини шакллантиришда банкларнинг роли

кич ҳам таққосланаётган даврга нисбатан 1,3 барабарга ўсди.

Ушбу кредит маблағлари, авваламбор, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш ҳисобига рақобатбардош ва экспортбоп тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва кенгайтириш ҳамда янги иш ўринлари яратишни назарда тутувчи юқори технологик ва инновация лойиҳаларини молиялаштиришга йўналтирилганлиги билан эътиборга моликдир. Бунинг натижасида саноат ишлаб чиқариши ривожланмоқда, бандлик даражаси ошмоқда, экспорт амалиётлари кенгаймоқда, асосийси, ялпи ички маҳсулотда кичик бизнеснинг улуши муттасил ўсиши таъминланмоқда.

Анжуманда республикада тижорат банкларининг бундай барқарор фаолияти, иқтисодий тизимизга қўшаётган улкан ҳиссаси халқаро ташкилотлар эътиборини тортиб, уларнинг ижобий баҳосига сазовор бўлаётгани мамнуният билан айтиб ўтилди.

– Ўзбекистон банк тизими истиқлолимизнинг дастлабки йилларидан бошлаб босқичма-босқич ривожлантириб келинаётган бўлиб, ундаги ислохотларнинг энг муҳим жиҳати ижтимоийлик вазифасининг катта эканлигидир, – дейди **Тошкент молия институти «Банк**

иши» кафедраси профессори, и.ф.д. Шарбат Абдуллаева. – Яъни, банклар тижорат муассасаси бўлишига қарамай, мамлакатимизнинг ижтимоий дастурлари, жумладан, хотин-қизларнинг ўз даромад манбаларини шакллантиришига, коллеж битирувчиларининг шахсий бизнесларини ташкил этишига ҳамда республика миқёсида бандлик даражасини оширишга яқиндан қўмаклашиб келмоқда. Бу ҳолат халқаро экспертлар эътиборини тортиб, улар таҳлилига кўра, Ўзбекистон банк тизимида хорижий инвесторлар ҳамда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун қулай ишбилармонлик муҳитининг яратилганлиги, уларни молиявий қўллаб-қувватлаш борасида қабул қилинган аниқ мақсадли чора-тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Ушбу жараёнда банк тизими босқичма-босқич

ислох этилиб, уларнинг ресурс базаси мустаҳкамланаётгани, пировардида улар томонидан кўрсатилаётган замонавий банк хизматлари сифати тубдан яхшиланиб, айниқса, кредитлаш ва фойз сиёсати барча йўналишларда кенг қўлам ва миқёс касб этаётгани қайд этилди. Бугунги анжуманда банкларнинг кредит ва инвестиция ресурсларини самарали бошқариш, иқтисодиётга жалб қилинаётган ушбу молиявий манбалар самарадорлигини янада ошириш масалалари муҳокама этилди. Бу борада банкларга ҳамроҳлик қилаётган жамоатчи ташкилотлар доирасини кенгайтириш ва родини ошириш борасида тақлифлар ўртага ташланди.

Тадбирда иштирокчилар банкларнинг ресурс базасини мустаҳкамлаб, уларни тадбиркорликни молиявий қўллаб-қувватлашга жалб қилиш борасида акциядорлик-тижорат Халқ банки фа-

олияти, замонавий уй-жой қурилишини молиялаштириш ва қишлоқ жойларни комплекс ривожлантириш бўйича олиб борилаётган чора-тадбирларни эса «Қишлоқ қурилиш банк» фаолияти мисолида танишишди. Лизинг тадбиркорлик фаолиятини молиялаштиришнинг қулай ва замонавий усули сифатида «Ўзбекилизинг интернейшнл» компанияси томонидан амалга оширилаётган ишлардан бохабар бўлди.

Анжуманнинг секцияли йиғилишларида ҳам тадбир мавзусига доир долзарб масалалар муҳокама этилди. «Ўзбекистон банк тизимини халқаро стандартлар, мезонлар ва меъёрлар асосида ривожлантириш истиқболлари», «Тижорат банкларининг молиявий воситачи сифатидаги родини оширишнинг долзарб масалалари», «Қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантиришда бюджет-солиқ тизимининг роли» каби мавзулар шулар жумласидандир. Унда шунингдек, молия-банк институтларининг барқарорлигини таъминлаш ва ресурс базасини мустаҳкамлаш – ишбилармонлик ва инвестиция муҳитини яхшилашнинг зарурий шарти эканлиги алоҳида ўрганилиб, бу борада замонавий тенденция ва илғор халқаро тажрибаларни ҳисобга олган ҳолда янги молиявий механизмларни жорий қилишнинг илмий асосланган тақлиф ва тавсиялари ишлаб чиқилди.

Назира МАВЛОНОВА.

Саноатчилар ҳамкорлиги мустаҳкамланмоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ўтган йили комбинатга қарашли «Дўстлик» агрофирмасида чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантириш мақсадида кунига 400 куб метр газ ишлаб чиқариш қувватига эга биогаз ускунаси ишга

туширилди. Комбинат тизимида 2015-2019 йилларда умумий қуввати 3 мВтдан ортиқ фотоэлектр станциялари барпо этиш режалаштирилган.

Комбинатда ёқилғи-энергетика ресурсларини иқтисод қилиш борасида ҳам кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Ўтган йили электр энер-

гияси ва ёнилғи сарфини камайтириш ҳамда тежамкор технологияларни ишлаб чиқаришга кенг татбиқ этиш самарасида 34,5 млрд. сўм маблағ иқтисод қилинди. Ишлаб чиқариладиган маҳсулот таннархини тушириш бўйича ишлаб чиқилган комплекс чора-тадбирларга мувофиқ, жорий йилда ёқилғи-энергетика ресурслари сарфига ажратилган маблағни 57 млрд. сўмга иқтисод қилиш белгиланган.

– Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржасида ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган энергия тежамкор технологиялар, турли мойлар ва техникаларни намойиш қиляпмиз, – дейди **«Навоий кон-металлургия комбинати» давлат корхонасининг департамент директори Шавкат Мадаминов.** – Чунки бу анжуман импорт ўрнини босадиган маҳсулотларни сотиб олишимиз учун қулай имкониятдир. Саноат форумида, шунингдек, қатор хорижий давлатларга экспорт қилинаётган дастгоҳларимизни тақлиф этяпмиз. Ўтган йилги саноат ярмаркасида 468 млрд. сўмлик шартнома имзолаган эдик. Бу йилги анжуманда ушбу кўрсаткични 680 млрд. сўмга етказишни режалаштирганимиз. Ушбу анжуман янги ҳамкорлар топишга, маҳ-

сулотларимиз экспортини янада оширишга хизмат қилаётир.

Иқтисодиётимизда амалга оширилаётган изчил ислохотлар хорижий сармоядорлар билан ҳамкорликни янада кенгайтириш учун кенг имконият яратмоқда. Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржасида кўплаб мамлакатлардан фирма ва компаниялар вакиллари иштирок этиб, мамлакатимиз ишбилармонлари билан ҳамкорлик юзасидан музокаралар олиб бормоқда.

– Ўзбекистонда хорижий сармоядорларнинг ҳар соҳада фаол ва самарали иш юритиши учун кенг имтиёзлар берилган, – дейди **Германиянинг «Spraagmann» компанияси вакили Кордула Марианне Шмигун.** – 1836 йилда асос солинган компаниямиз логистика, божхона соҳасида расмийлаштириш ва халқаро юк ташиш йўналишларида хизмат кўрсатиш билан шуғулланади. Саноатчилар форумида иштирокчиларга музокаралар ўтказиш, битим ва шартномалар тузиш учун барча қулайликлар яратилган. Ушбу ярмарка ва биржа Ўзбекистон компаниялари билан ўзаро алоқаларимизни янада ривожлантириш имконини беради.

ЎЗА.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2015 йил 3 ноябрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	1921,37	1 Канада доллари	2059,94	1 Норвегия кронаси	317,61	1 евро	2973,13
1 Англия фунт стерлинги	4153,69	1 Хитой юани	424,90	1 Польша злотийси	699,36	10 Жанубий Корея вони	23,63
1 Дания кронаси	398,16	1 Кувейт динари	8909,32	1 Сингапур доллари	1922,81	10 Япония иенаси	223,73
1 БАА дирҳами	732,97	1 Россия рубли	41,82	1 СДР	3760,56	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	2692,13	1 Украина гривнаси	117,08	1 Туркия лираси	947,53		
1 Миср фунти	335,26	100 Ливан фунти	178,81	1 Швеция кронаси	315,81		
1 Исландия кронаси	21,02	1 Малайзия рингити	627,54	1 Швейцария франки	2727,59		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма кўрсаткичи:

1 USD ▲ 2692,13 – (2677,75) | 1 EUR ▼ 2973,13 – (3030,23) | 1 GBP ▲ 4153,69 – (4106,87) | 10 JPY ▲ 223,73 – (221,14)

BANK VA TADBIRKOR

Тадбиркорларнинг ҳамкори ва ишончли таянчи

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш, қулай бизнес муҳитини яратиш, жамиятимизда хусусий мулк аҳамиятини тубдан ошириш, иқтисодийда давлатнинг аралашувини камайтиришга қаратилган комплекс чора-тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари тўлиқ муҳофаза қилиниб, соҳанинг тараққий этишига пойдевор бўлмоқда. Хусусан, бугунги кунда тадбиркорликдаги катта ютуқларга банк-молия тизимида соҳа субъектлари манфаатига хизмат қилувчи механизм асос бўлаётгани алоҳида қайд этилмоқда.

– «Urganch Trans Leasing» масъулияти чекланган жамияти йўловчиларга йўналишсиз такси хизмати кўрсатишга ихтисослашган, – дейди **«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБнинг Хоразм минтақавий филиали мижози Ф.Сапаев.** – Жамиятимизнинг мазкур банк билан ҳамкорлиги бизни катта ютуқлар сари етаклади. Жумладан, 2014 йилда филиал томонидан жалб қилинган 15 млн. сўмлик кредит маблағига жамиятимизга тегишли автотранспорт воситаларини таксометрлар билан жиҳозладик. Ҳозирда жамиятимизда 20 дан ортиқ такси автотранспорти мавжуд. Улар кечаю кундуз шахримиз аҳолиси ва меҳмонларининг узоғини яқин қилиб, сифатли транспорт хизматини кўрсатиб келмоқда.

Республикаимизда йўналишсиз такси тизими фаолиятини ривожлантиришга, ушбу турдаги хизматларнинг сифатли, арзон ва қулайлигини таъминлашга катта эътибор қаратмоқда. Шундан келиб чиқиб, жамиятимиз келажакда фаолиятини кенгайтиришни режалаштирган. Бунда, албатта, «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг молиявий мададига таянамиз.

Банкларнинг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорларга яратган шарт-шароитлари, имтиёзли кредит хизматлари, жумладан, Андижон вилоятидаги ишбилармонлар томонидан ҳам юқори баҳоланмоқда. Бу борада **«Микрокредитбанк» АТБнинг Хўжабод тумани филиали мижози Раҳимберди Раҳимов** шундай дейди:

– «Барчиной» номли хусусий корхонамиз трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган бўлиб, дастлаб 5 та тикув машинаси билан иш бошлаган. Кейинчалик мамлакатимизда яратилаётган имконият ва имтиёزلардан унумли фой-

даланиб, «Микрокредитбанк»нинг туман бўлимида 100 млн. сўм миқдорида кредит олдик. Бунинг ҳисобига хориждан энг замонавий тикув дастгоҳларини олиб келиб ўрнатдик, хомашё базамизни мустаҳкамладик. Пировардида буюртмачиларга икки турда етказиб бераётган трикотаж маҳсулотларимиз асортиментини 200 хилда ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдик. Шунингдек, банкнинг молиявий кўмаги билан маҳсулот таннархи пасайиб, иқтисодий имкониятлар янада кенгайди. Бугунги кунда нисбатан арзон, сифати юқори бўлган трикотаж маҳсулотларимиз-

нинг бир қисми хорижга экспорт қилинмоқда. Чунончи, 2014 йилда 8 млрд. 762 млн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, унинг 48 фоизи экспортга йўналтирилди. Жорий йилнинг биринчи ярмида эса корхонамиздаги экспорт амалиётлари ҳажми 468 минг АҚШ доллари тенг бўлди.

Корхонада меҳнат қилаётган 150 га яқин ишчи-хизматчининг асосий қисми ёшлардан иборатдир. Уларнинг самарали ишлаши учун барча шароит яратилган. Ишга келиб кетиши учун махсус автобуслар ажратилган, бепул тушлик ва дам олиш хонаси ташкил этилган.

– Юртимизда Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида ёшларга берилаётган эътибор ва ғамхўрлик, айниқса, кичик бизнес соҳасида кўпроқ кўзга ташланмоқда, – дейди **ёш тадбиркор, «Атхамбек-Раёно-Файз» МЧЖ раҳбари Зулфия Ўлжабоева.** – Тадбиркорлик фаолиятини бошлаш учун қайси идорага мурожаат қилманг, соҳанинг ташкилий-амалий жиҳатлари хусусида йўл-йўриқ кўрсатиб, ўз ёрдамларини аямайди. Бу борада банклар фаолияти алоҳида эътирофга лойиқ. «Давр-банк» хусусий акциядорлик-тижорат банки мижози сифатида бугунги замонавий банк-молия хизматларидан тўла қаноатланиб келмоқдаман. Банкда «Тадбиркорлар бурчаги»нинг ташкил этилгани, ходимларнинг салоҳияти ва мижозлар билан илиқ муносабати биздек ёшларнинг ишбилармон сифатида шаклланиб

боришимизга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Азму шижоатли Зулфия Ўлжабоева Фармацевтика институтини таъмомлаб, ўз шахсий бизнесини ташкил этиш мақсадида дорихона фаолиятини йўлга қўйди. «Давр-банк»нинг Мирзо Улуғбек номли филиалдан 39,5 млн. сўмлик кредит олиб, ойлик савдо айланмасини икки карра оширди.

– Бизнесда даромад ҳам, фойда ҳам бир «қозон»га тикилаверади, – дейди **З.Ўлжабоева.** – Бордию айланмага кўшимча маблағ жалб қилинса, иш унумдорлиги янада ортиб, фаолият барқарорлаштиради. Бугун корхонамиз фаолиятидаги бундай ижобий ўсиш, ўз навбатида, 3 йилга олган қарзини муддатидан олдин тўлашни кафолатлайди. Бундан уйдасасак, банк бераётган имкониятлардан янада самарали фойдаланиш умидидамиз.

Назира МАВЛОНОВА тайёрлади.

Банклар — кичик бизнесга мададкор

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон либерал-демократик партияси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки билан ҳамкорликда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда банк-молия муассасаларининг ўрни мавзуга бағишланган семинар ўтказилди.

Тадбирда Президентимиз раҳнамолигида мамлакатимизда қулай ишбилармонлик муҳитини яратишга қаратилган ислохотлар, банклар томонидан тадбиркорлик субъектларини янада ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар самаралари тўғрисида сўз юритилди.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 15 майдаги «Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида»-ги Фармони кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш ва ишончли ҳимоялашда муҳим дастуриламал бўлмоқда.

Фармонга кўра, 2015 йил 1 июлдан бошлаб назорат қилувчи органлар томонидан микрофирма, кичик корхона ва фермер хўжаликлари фаолиятидаги барча режали текширишлар кўпи билан тўрт йилда бир марта, бошқа тадбиркорлик субъектларида кўпи билан уч йилда бир марта амалга ошириладиган бўлди. Тадбиркорлик субъектларида ўтказиладиган молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган, яъни бухгалтер-

терия ва бошқа ҳужжатларни ўрганишни талаб этмайдиган режали текширишлар муддати 10 календарь кунидан ошмаслиги белгиланди.

2015 йил 20 августда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтиришга, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга қаратилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»-ги Қонун соҳага оид қонунчиликни янада такомиллаштирди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни барқарор ривожлантиришда банк-молия муассасалари томонидан кўрсатилаётган молиявий хизматларнинг аҳамияти ҳам салмоқли бўлмоқда. Жорий йилда банклар томонидан касб-хунар коллежлари битирувчиларининг бизнес лойиҳаларини молиялаштириш, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашга 1 трлн. 450 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилиши белгиланган.

Семинарда иштирокчиларнинг саволларига жавоб қайтарилди.

Шифобахш неъмат кўп бўлади

Жиззах вилоятида жорий йилнинг ўтган даврида 800 тоннадан зиёд шифобахш маҳсулот етиштирилди.

Жиззах туманидаги «Зомин асали» масъулияти чекланган жамияти томонидан «Зомин асали» ёрлиғи остида ишлаб чиқарилаётган 350-900 граммли ва 1 килограммли шиша идишларда қадоқланаётган асал харидорларга манзур бўлмоқда.

Дастлаб 50 асалари оиласи билан фаолият бошлаган жамиятнинг саккиз кишилиқ жамоаси бугунги кунда 500 асалари оиласидан йилига 10 тоннагача сифатли маҳсулот олишга эришаётир.

– Президентимиз раҳнамолигида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилаётган алоҳида эътибор фаолиятимизни кенгайтириш ва маҳсулотимизни экспортга йўналтиришга ундамоқда, – дейди **«Зомин асали» масъулияти чекланган жамияти раҳбари Файратхўжа Аҳмедов.** – Шу мақсадда банкдан олинган 70 минг доллар кредит эвазига замонавий қадоқлаш ускуналари келтириб, маҳсулотимизни хорижга экспорт қилишни режалаштирганмиз. Асалнинг сифати кўп жиҳатдан асаларининг қаерда боқилишига боғлиқ. Вилоятимизнинг Зомин, Бахмал, Янгиобод каби тоғли туманлари асаларичик учун жуда қулай ҳудудлардир. Бу ерларда олинадиган асал шифобахшлиги билан ажралиб туради.

Айни пайтда жамоа аъзолари асаларини биологик талаблар асосида парваришлаш ҳисобига асалдан ташқари, асалари сути, гул чанги, прополис каби доривор маҳсулотлар ҳам етиштирмоқда.

Бу фойдали ва сердаромад тармоқни ривожлантиришда вилоят асаларичилар уюшмасининг ҳам алоҳида ўрни бор. Уюшма 40 дан зиёд асаларичиликка ихтисослашган фермер хўжалиги ҳамда хусусий тадбиркорларга соҳа ривожини учун яратилаётган имконият ва имтиёزلарнинг ҳуқуқий асосларини тушунтириб, фаолиятини кенгайтириш ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда амалий ёрдам кўрсатмоқда.

Асаларичиликни йўлга қўяётган фермерларга жорий йилнинг ўтган даврида 549 млн. сўм банк кредити ажратилиб, 38 фермер хўжалиги 900 қутидан кўпроқ асалари оиласи сотиб олди. Бу вилоят асаларичилари томонидан экспортга мўлжалланган маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини оширишга хизмат қилмоқда.

ЎЗА материаллари асосида.

MINTAQALARDAN XABARLAR

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасига кредитлар

Чет эл капитали иштирокидаги «Хамкорбанк» АТБнинг Наманган филиали жамоаси кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни кредитлаш, замонавий банк технологияларини жорий этиш ва интерактив хизматлар доирасини кенгайтиришга катта эътибор қаратмоқда. Мухбиримиз филиал бошқарувчиси Абдужаббор Онарбоев билан ривожланиш истиқболлари хусусида суҳбатлашди.

– Филиал жамоаси томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш йўлида қандай тадбирлар амалга оширилмоқда?

– Жорий йилнинг 21 октябрь ҳолатига филиал томонидан кичик бизнес субъектларига барча молиялаш манбалари ҳисобидан ажратилган кредитлар миқдори 40 705,5 млн. сўмни ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даври билан солиштирганда ажратилган кредитлар 1,3 бараварга ошди. Ушбу кредитлар умумий ҳажмида микрокредитлар 16 719,7 млн. сўмни ташкил этди, аёллар тадбиркорлигини ривожлантиришга 4 176,7 млн. сўм, озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш учун 2 753,9 млн. сўм, нооziқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш учун 6 257,4 млн. сўм, сервис ва хизмат кўрсатиш корхоналарига 745,8 млн. сўм ажратилди, касб-хунар коллежлари битирувчиларига 745,8 млн. сўм, оилавий тадбиркорлик ва хунармандчиликни ривожлантириш учун 280,0 млн. сўм тақдим этилди. Кредитлар ажратилиши натижасида 232 та янги иш ўрни яратилди.

«Мехмаш» акциядорлик жамиятига ускуналар сотиб олиш учун филиал томонидан хорижий ҳамкорлар маблағлари ҳисобидан 600 минг АҚШ доллари миқдорида кредит ажратилди.

«Махсус саноат металл» МЧЖга автотранспорт воситаларига темир газ баллонлари ўрнатувчи ускуналар сотиб олиш учун 1 210 минг АҚШ доллари миқдорида кредит маблағи берилди.

«Ўз Часис» МЧЖ шаклидаги Ўзбекистон – Корея қўшма кор-

хонасига «Шевролет» русумли енгил автомашиналарга бутловчи қисмлар, яъни ёритиш жиҳозлари (фара ва габарит чироклари) ишлаб чиқариш учун бирламчи хомашё сотиб олишга 11 млрд. 800 млн. сўм кредит маблағи йўналтирилди.

– Жорий йилда банк ресурс базасини мустаҳкамлаш борасида қилинаётган ишлар хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз?

– Филиалимиз жамоаси томонидан банк ресурс базасини ривожлантириш борасидаги мақсадли иш юритиш давом эттирилмоқда, шу мақсадда ҳужалик юритувчи субъектлар ва аҳоли бўш пул маблағларини депозитларга жалб этишга доир қўшимча чора-тадбирлар қабул қилинди. Ҳисобот даврида саккизта янги турдаги фойдали ва жозибали омонат турлари тақдим этилди. Шунингдек, молиявий секторни ислоҳ қилишнинг долзарб йўналишлари бўйича чора-тадбирлар амалга оширилди. Улардан бири – нақд пул маблағларининг банкдан ташқари айланмасини қисқартириш ва нақд пулсиз ҳисоб-китоб-

Жорий йилнинг 21 октябрь ҳолатига филиал томонидан кичик бизнес субъектларига барча молиялаш манбалари ҳисобидан ажратилган кредитлар миқдори 40 705,5 млн. сўмни ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даври билан солиштирганда ажратилган кредитлар 1,3 бараварга ошди.

ларнинг замонавий шакллари кенг жорий этилди. Ана шу мақсадни кўзлаб банк пластик карталар чиқариш ҳажми оширилди, савдо ва хизмат кўрсатиш объектларини терминаллар билан жиҳозлашни давом эттирди.

Филиал банк маҳсулотларини ҳамда сервис сифатини ошириш ва мижозлар вақтини тежаш имконини берувчи технологик ечимларни ривожлантириб, мижозларга хизмат кўрсатишнинг барча босқичлари автоматлаштирилишини таъминламоқда.

Жорий йилда филиал жамоаси чакана бизнес ўсишининг барқарор суръатларини сақлаб қолиш, изчил ривожланишда давом этиш ниятида.

Имтиёзлар изланишга ундайди

Навоий вилоятининг Зарафшон шаҳридаги «Гулсал зар сервис» масъулияти чекланган жамиятида ишлаб чиқарилаётган трикотаж маҳсулотлари сифати ва замонавий дизайни билан харидорларга манзур бўлмоқда.

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилаётган алоҳида эътибор, айниқса, қишлоқ ҳудудларида замонавий корхоналар ташкил этиш, янги иш ўринлари яратиш, аҳоли фаровонлигини юксалтиришда алоҳида аҳамият касб этаётир. Президентимизнинг 2015 йил 15 майдаги «Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширишда муҳим омил бўлмоқда.

– Тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилаётган бундай эътибор ва ғамхўрлик бизни янада самарали ишлашга ундамоқда, – дейди «Гулсал зар сервис» корхонаси раҳбари Ортиқ Холиқов. – Айниқса, Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 15 майда қабул қилинган фармони биз, тадбиркорлар учун айтиш мумкин бўлди. Жумладан, тадбиркорликнинг ишончли ҳимоясини таъминлаш, ривожланиш йўлидаги тўсиқларни олиб ташлаш мақсадида ўттиз учта аниқ чора-тадбирларни ўз ичига олган комплекс дастур тасдиқланди.

Жорий йилнинг иккинчи чорагида иш бошлаган кор-

хона Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Зарафшон шаҳар филиалдан олинган қарийб 60 млн. сўм кредит эвазига замонавий тикув машиналари келтириб ўрнатди. Айтиш пайтда йигирмадан зиёд хотин-қиз меҳнат қилаётган корхонада 30 дан ортиқ турдаги трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарилаётган аёллар, болалар ва эркаклар либослари ҳамда махсус ишчи кийимлар қисқа фурсатда бозорда ўз ўрнини топиб улгурди.

Ишчиларининг аксарияти ёшлар бўлган корхонада самарали меҳнат қилиш учун барча шароит яратилган.

Оилавий корхоналар муваффақияти

Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар жараёнида тадбиркорлик, айниқса, оилавий бизнесни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу янги иш ўринлари яратиш, оила-ларнинг барқарор даромад манбаларини шакллантириш ва фаровонлигини юксалтиришда муҳим омил бўлаётир.

Ўзбекистон Республикасининг «Оилавий тадбиркорлик тўғрисида»ги Қонуни бу борада алоҳида аҳамият касб этиб, аҳоли, айниқса, хотин-қизлар ва ёшларни доимий иш билан таъминлашга хизмат қилмоқда.

Мазкур ҳужжат ижроси доирасида Навоий вилоятида икки юздан зиёд оилавий корхона ташкил этилди.

Навоий шаҳридаги «Навқирон нозанин» оилавий корхонасида тайёрланаётган пайпоқлар замонавийлиги ва сифати билан бозорда ўз ўрнини топиб улгурди.

Тадбиркор Хуршида Қаюмова раҳбар-

лик қилаётган корхона дастлаб учта пайпоқ тўқиш дастгоҳи билан иш бошлаган бўлса, бугун импорт ўрнини босувчи, рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқараётган катта тикувчилик тармоғига айланди. Корхона салоҳиятини оширишда маҳалла фаолларининг маслаҳати ва кўмаги, тижорат банкининг 55 млн. сўмлик имтиёзли кредит маблағи муҳим омил бўлди. Айтиш пайтда 10 дан зиёд ёш меҳнат қилаётган корхонада маҳаллий хомашёдан катталар, аёллар ва болалар учун пайпоқлар тикилмоқда.

ЎЗА материаллари асосида.

Банк тадбиркорлар хизматида

Иқтисодиётнинг муҳим тармоғи бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш, уларнинг ривожланишига кенг шароитлар яратиш чет эл капитали иштирокидаги «Савдогар» акциядорлик-тижорат банки Фарғона вилояти филиалининг устувор йўналишларидан саналади.

2015 йил 27 октябрь ҳолатига кўра, филиал томонидан кичик бизнес субъектларига барча молиялаш манбалари ҳисобидан жами 5 514,4 млн. сўмдан ортиқ кредит маблағи ажратилди. Жумладан, аёллар тадбиркорлигига 694,4 млн. сўм, коллеж битирувчиларига 252,0 млн. сўм миқдорида кредит маблағлари йўналтирилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кредитлар миқдори 1,6 бараварга ўсди.

Мижозларга микрокредитлар ажратишга ҳам катта эътибор қаратилиб, ушбу йўналишда жорий йилнинг 9 ойи давомида мижозларга 440,0 млн.

сўмлик кредит маблағлари берилди.

Шунингдек, озиқ-овқат ва нооziқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун 972,0 млн. сўм миқдорида кредитлар ажратилди.

Молия бозорида рақобат кучайган ҳозирги шароитда филиал чакана хизматлар турини кўпайтиряпти. Хусусан, булар «Интернет-банкнинг» асосида масофадан туриб хизмат кўрсатиш ҳамда «Western Union», «Migom», «Anelik» ва «Контакт» халқаро пул ўтказмаларининг мавжудлигидир.

Банк сиёсати мижозларни кенг жалб этишга, шунингдек, кредитлар бўйича

фоиз ставкаларини мослашувчан бошқариш ва хизматлар доирасини кенгайтиришга йўналтирилган. Устувор хизматлар жумласига чакана хизматлар тармоғини кенгайтириш ва банк маҳсулотлари миқдорини кўпайтириш, минибанклар тармоғини очиш, банк филиали активларини кўпайтириш киритилган. Банк филиали ўз олдига қўйган асосий мақсад мулкчилик шакли ва фаолият миқёсидан қатъи назар, ҳўжалик юритувчи субъектларнинг, шунингдек, вилоят аҳолиси барча ижтимоий қатламларининг хилма-хил эҳтиёжларини қондиришдан иборат.

HAMKORLIK

Германия иқтисодиёти куни

Германия иқтисодиётининг Марказий Осиёдаги ваколатхонаси, мамлакатимиздаги Германия иқтисодиёти клуби ҳамда Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси ҳамкорлигида «Ўзбекистонда Германия иқтисодиёти куни» ташкил этилди.

Унда икки мамлакатнинг банк-молия, савдо-саноат, сармоя, суғурта, энергетика, автомобилсозлик, қишлоқ ва сув хўжалиги, юқори технологиялар, транспорт коммуникациялари ва транспорт-логистика каби соҳалардаги вазирлик ва идоралари, компания ва концернлари раҳбарлари иштирок этди.

Тадбирда сўз олган Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси раиси А.Шайхов, Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқуллод ва мухтор элчиси Н.Хёфер-Виссинг, мамлакатимиздаги Германия иқтисодиёти клуби президенти Б.Тёнс ва бошқалар Ўзбекистон билан Германия ўртасидаги муносабатлар барча тармоқлар бўйича изчил ривожланаётганини, бунда икки давлат раҳбарларининг уч-

рашувларида эришилган келишувлар муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилаётганини таъкидладилар.

– Германия Ўзбекистоннинг Европадаги муҳим савдо-иқтисодий ҳамкорларидан ҳисобланади, – дейди Алишер Шайхов. – Икки мамлакат ўртасидаги алоқалар давлатлараро, ҳукуматлараро ва идоралараро даражадаги юздан зиёд ҳужжатга асосланади. Айнан банк-молия тизимини оладиган бўлсак, юртимизда Германиянинг етакчи банкларидан «Landesbank», «Commerzbank»ларнинг сармоялари иштирокида иқтисодиётининг турли тармоқларида йирик лойиҳалар молиялаштирилаётганини қайд этиш мумкин.

Бугунги кунда Ўзбекистонда германиялик сармоядорлар иштирокида тузил-

ган 109 корхона фаолият кўрсатмоқда. Улар савдо, енгил саноат, тиббиёт, фармацевтика, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, автомобилсозлик, транспорт ва транспорт коммуникациялари, фан-таълим каби соҳаларда фаолият юритмоқда. Шунингдек, икки давлат ўртасида таълим, маданият ва илмий тадқиқот йўналишларида ҳам ўзаро манфаатли алоқалар йўлга қўйилган. Улар доирасида саноат, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, табиий захиралардан оқилона фойдаланиш ҳамда бизнес юритиш ва корпоратив бошқарув тамойиллари бўйича биргаликда тадқиқотлар олиб борилмоқда.

Жумладан, мамлакатимизда корпоратив бошқарувнинг самарали усуллари жорий этишда Германия тажрибаси

муҳим ўрин тутди. Етакчи хорижий компаниялар, мутахассислар ҳамда экспертлар иштирокида корпоратив бошқарувнинг ташкилий шакллари ва замонавий услубларини жорий қилишни методик таъминлаш, акциядорлик жамиятлари бошқарув ходимларини халқаро талаб ва стандартлар даражасида тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда. «BMW», «Lufthansa», «Daimler», «Siemens», «Thyssen Krupp», «MAN», «Knauf» сингари Германиянинг 25 етакчи компанияси ташаббусига биноан, 2002 йилда асос солин-

ган Европа менежмент ва технологиялар мактаби билан ҳамкорлик бу борада муҳим роль ўйнамоқда. Бу ерда «Бизнесни бошқариш», «Раҳбар ходимлар учун бизнесни бошқариш» сингари халқаро стандартлар асосидаги ўқув дастурлари ташкил қилинган.

Форумда германиялик ишбилармонларга мамлакатимиз иқтисодиётига инвестиция жалб этишнинг устувор йўналишлари ҳақида батафсил маълумот берилди. Юртимизда давом этаётган кенг кўламли хусусийлаштириш жараёни, иқтисодиётимизда изчиллик билан амалга оширилаётган ислохотлар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасидаги ўзгаришлар, сармоядорлар учун яратилган қулай имкониятлар билан таништирилди.

Тадбирда икки мамлакат ўртасида барча йўналишлардаги алоқаларни янада ривожлантиришга, Германия компанияларини мам-

лакатимиздаги хусусийлаштириш жараёнига кенг жалб этишга оид масалалар атрофича муҳокама қилинди. Германия компаниялари ҳамда мамлакатимиздаги қўшма лойиҳалар маҳсули кўргазмаси ташкил этилди.

Наргиз АХМЕДОВА.

Мақсад — ҳамкорликни кенгайтириш

Тошкентда Ўзбекистон — Россия ишбилармон доиралари ўртасида бизнес-форум ҳамда кооперацион биржа бўлиб ўтди. Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси томонидан ташкил этилган ушбу тадбирда қатор манфаатдор вазирлик ва идоралар вакиллари, юртимиз тадбиркорлари ҳамда шу йилнинг 25 октябрь куни мамлакатимизга ташиф буюрган бир гуруҳ россиялик ишбилармонлар иштирок этди.

Делегация таркибидан Россия Федерацияси Савдо-саноат палатаси ва «ЭКСПАР» Россия экспорт кредитлари ва инвестициялари суғурта агентлиги вакиллари ҳамда ветеринария, энергетика, электротехника, металл қайта ишлаш, нефть-газ, текстиль, қишлоқ хўжалиги ва кимё саноатидаги ташкилотларнинг мутахассис-ходимлари ўрин олиб, улар ташрифидан мақсад IX Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржасида иштирок этиш ҳамда бизнес-форум ташкил этиш асносида

вазирлик ва идоралар, шунингдек, икки давлат ишбилармон доиралари вакиллари ўртасида ўзаро музокаралар олиб боришга қаратилди.

Бизнес-форумда Россия делегацияси ишбилармон доиралари мамлакатимизда ишбилармонлик муҳити ва инвестиция иқлимининг яхшилаш борасидаги ислохотлар билан яқиндан танишиб, тадбиркорликни ривожлантиришга йўналтирилган саъй-ҳаракатларни юқори баҳолади.

Тадбирда Ўзбекистон ва Россия Савдо-саноат палаталари ҳамда ки-

чик бизнесни ривожлантиришга қўмаклашувчи ташкилот ва муассасалар фаолиятига доир тақдиротлар тингланди. Томонлар ўртасида ҳамкорлик истиқболларини белгилаш, келгуси ҳамкорликнинг самарадорлигини ошириш юзасидан таклифлар билдирилди.

Таъкидлаш жоиз, Россия Федерацияси Ўзбекистон Республикасининг энг катта ташқи иқтисодий ҳамкорларидан бири саналади. Ҳукумати-миз раҳбарияти ушбу мамлакат билан стратегик ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш, икки томонлама манфаатли бўлган кўп қиррали савдо-иқтисодий, инвестиция ва молиявий ҳамкорликни кенгайтиришга катта эътибор қаратмоқда. Айни пайтда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида 885 та Россия капитали иштирокидаги корхона фаолият кўрсатмоқда.

Бугунги кунда давлатлар ўртасидаги муносабатларни кўрсаткичлар доирасида таҳлил қиладиган бўлсак, республикаимизда жами савдо айлан-манинг 29 фоизи, экспортнинг эса, 36 фоизи Россия Федерацияси улушига тўғри келаётганининг гувоҳи бўламиз.

– Ҳақиқатан ҳам, давлатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқалар эътиборга молик рақамларни ифода этади, – дейди Новосибирск

вилоятининг Экспортга мўлжалланган кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш маркази ходими Юрия Логачева. – Биргина Новосибирск ҳудудининг ташқи савдо айланмасида Ўзбекистон улуши 2,3 фоизга тенг. Ушбу учрашув мана шу кўрсаткичларни янгилашга ҳисса қўшишига умид қиламиз.

Форум доирасида кооперация биржаси бўлиб ўтди. Унда томонлар ўртасида қатор ҳамкорлик битимлари бўйича келишувларга эришилди.

– Компаниямиз нефть-газ саноати учун зарур технологик-ускуналар ишлаб чиқариш ва улар бўйича консалтинг ҳамда сервис хизматларини кўрсатиш билан шуғулланади, – дейди «Элкам-нефтемаш» ёпиқ акциядорлик жамияти тижорат директори ўринбосари Сергей Абушкевич. – Ўзбекистонда «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси таркибидан бир нечта корхоналар билан беш йилдан ортиқ вақт мобайнида ҳамкорликда ишлаб келамиз. Мазкур ташрифидан мақсад IX Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржасида соҳа вакиллари янги маҳсулотларимиз билан таништириш, шу билан бирга, ўзбекистонлик ҳамкорларимиз доирасини кенгайтиришдан иборатдир.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

IQTISODIYOT TARMOQLARIDA

Темир йўл тизимидаги салмоқли ислохотлар

Миллий матбуот марказида «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамиятининг 2015 йил 9 ойлик якунлари ва истиқболдаги режаларига бағишланган матбуот анжумани ташкил этилди.

Тадбирни «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ Бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари Даврон Деҳқонов олиб борди.

Анжуманда соҳа мутахассислари томонидан соҳа янгилликлари, эришилган ютуқлар таҳлил қилинди. Хусусан, жамият иқтисодий барқарорлигини таъминловчи кўрсаткичларнинг яхшиланиши таъминланаётганлиги, «Ангрен – Поп» электрлаштирилган темир йўл линиясида қурилиш ишларини жадаллаштириб борилаётгани ҳамда «Мароқанд – Қарши» йўналишида электрлаштириш ишлари тўлиқ тугатилиб, юқори тезликда ҳаракатланувчи «Афросиёб» замонавий поезди ҳаракатини йўлга қўйиш борасида амалга оширилган ишлар ҳақида маълумотлар берилди. Бу ҳақда «Ўзбекистон темир йўллари» АЖнинг 1-сонли элетромонтаж поезди унитар корхонаси раҳбари Анвар Сафарбеков шундай деди:

– Энг улуг, энг азиз айём – Истиқлолимизнинг 24 йиллиги шодиёнаси арафасида «Мароқанд – Қарши», «Ангрен – Поп» янги темир йўл

линиялари электрлаштирилиб, тўлиқ фойдаланишга топширилди. Бугунги кунда ҳам электрлаштириш ишлари жадал суръатларда давом эттирилмоқда. Бу каби катта лойиҳаларимиздан «Самарқанд – Бухоро» 291 км., «Поп – Қўқон – Андижон» 178 км.лик линияларда электрлаштириш ишлари кенг қамровда олиб борилмоқда. «Самарқанд – Бухоро» электрлаштириш лойиҳаси бўйича 100 км.лик линия тўлиқ янгидан қуриб битказилмоқда. Бундан ташқари, «Навоий – Бухоро» участкасида йўллар реконструкция қилиниб, янги линияда ишлар олиб борилмоқда. Умумий электрлаштириш ишларининг узунлиги

291,500 км.ни ташкил этади. «Қарши – Термиз» 325 км.лик линиясида ҳам электрлаштириш ишлари амалга ошириб келинмоқда.

Шунингдек, тадбирда йил бошидан темир йўл станцияларидан 50,3 млн. тонна юк ортилиб, ўз манзилига етказилганлиги (бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 102,6 фоизни ташкил этди), 2015 йилнинг ҳисобот даврида 262 млн. АҚШ долларилек экспорт хизматлари кўрсатилганлиги ва бу кўрсаткич прогнозга нисбатан 100,2 фоизни ташкил этганлиги хусусида ахборот берилди.

Ҳисобот даврида 15,6 млн. йўловчи манзилларига етказилган. Бу кўрсаткич

ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,8 фоизни ташкил этди.

– Жорий йил 9 ойи мобайнида йўловчи ташиш соҳасида қатор ишлар амалга оширилди, – дейди «Ўзтемирйўл йўловчи» АЖ маркетинг бўлими бошлиғи Фозил Шарипов. – Буларга мисол тариқасида, «Тошкент – Олот» ҳамда «Тошкент – Қарши» йўналиши бўйича юқори тезликда ҳаракатланувчи «Афросиёб» поездлари йўлга қўйилганлигини кўрсатишимиз мумкин. Мамлакатимиз аҳолисиغا янада қулайликлар яратиш борасида ҳам жамиятимизда бир қанча чора-тадбирлар амалга оширилиб келиняпти. Хусусан, «Насаф – Тошкент – Қарши» темир йўл линиясида йўловчи ташувчи поездларнинг йўналиши Китоб шаҳригача узайтирилганлиги, йўловчиларимиз узоғини яқин қилиш билан бирга, вақтларини ҳам тежашга хизмат қилади.

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ Бошқаруви томонидан ижтимоий объектларни сақлаш ва ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор бериб келинаётганлиги таъкидланди. Хусусан, тармоқ миқёсида умумий ишчилар сони 70 минг нафардан зиёд бўлса, ҳисобот даврида

жами 334 та янги иш ўринлари ташкил қилинди.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастурига мувофиқ жамият 609,2 млн. АҚШ долларилек капитал маблағларни ўзлаштирган. Ушбу маблағлар акциядорлик жамиятининг муҳим стратегик аҳамиятга эга лойиҳаларини, жумладан, «Мароқанд – Қарши», «Қарши – Термиз» темир йўл участкаларини электрлаштириш, «Тошкент – Самарқанд» йўналишида юқори тезликда ҳаракатланувчи поездлар ҳаракатини ташкил этиш, «Икки йўллик Жиззах – Янгийер» электрлаштирилган янги темир йўли қурилиши, темир йўлларни реабилитация қилиш, юк ва йўловчи вагонлари паркинни янгилаш, локомативларни модернизация қилишга йўналтирилган.

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ томонидан амалга оширилган янгилликлардан яна бири бу – жорий йилнинг 12 октябрь куни электрон темир йўл чипталари сотилишини жорий этилганлигидир. Энди йўловчилар интернет тармоғи орқали уйларида ёки иш жойларида йўл чипталарини соти олишлари мумкин.

Малика ҲАКИМОВА.

Фармацевтика саноатини ривожлантириш йўлида

Пойтахтимизда маҳаллий фармацевтика корхоналарида доривор ўсимликшуносликни ривожлантириш ва доривор ўсимликлар асосида дори воситалари ва биологик фаол қўшимчаларни ишлаб чиқаришга бағишланган матбуот анжумани ташкил этилди.

Тадбирда доривор ўсимликлар хомашёсидан замонавий дори воситаларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш маҳаллий фармацевтика саноатини ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан бири эканлиги таъкидланди.

– Табиий хомашёдан тайёрланган субстанцияларни ишлаб чиқариш ва қўпгина касалликларни даволашда фойдаланиладиган замонавий, юқори технологияли ва арзон дори воситаларининг кенг асортиментини яратишда саноат плантацияларини йўлга қўйиш талаб этилади, – деди **Ўзбекистон Республикаси Сogлиқни сақлаш вазирлиги Дори воситаларини ва тиббиёт технологиялари сифатини назорат қилиш бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари Исмайтжон Азизов**. – Бу борада республикамизда қатор меъёрий ҳужжатлар қабул қилинган бўлиб, улар асосида Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси, Сogлиқни сақлаш вазирлиги, «Ўзфарм-саноат» ва «Дори-дармон» акциядорлик компаниялари ҳамкорлигида доривор ўсимликшуносликни

ривожлантириш ишлари фаол равишда олиб борилмоқда.

Республикамизда доривор ўсимликлар хомашёсини қайта ишлаш мақсадида 77 та янги ишлаб чиқариш ташкил этилиб, бунда технологик ускуналар сотиб олиш учун 46,7 млн. АҚШ доллари ҳажмида инвестиция ўзлаштирилган. Шундан 8,5 млн. АҚШ доллари тижорат банклари томонидан жалб қилинган. Ушбу йўналишда фармацевтика фаолиятини олиб бориш учун 78 та корхонага лицензия берилиб, қўшимча 21 та доривор ўсимлик рўйхатдан ўтказилган.

Жорий йилнинг тўққиз ойи давомида мазкур корхоналар томонидан дори воситаларини ишлаб чиқариш учун 521,2 тонна маҳаллий ўсимликлар хомашёси сотиб олинди, улар асосида қиймати 32,0 млрд. сўмдан ортиқ дори воситалари ишлаб чиқарилди.

Анжуманда йил якунигача тайёр дори воситалари ва БФҚлар асортиментини ишлаб чиқаришни 730 млрд. сўмга етказиш кўзда тутилган бўлиб, улар таркибида ўсимлик хомашёсидан тайёрланган препаратлар 13,9 млрд. сўм ҳажмига тенг бўлиши мўлжаллангани маълум қилинди.

Гулшан ЮСУПОВА.

Бандлик ва ижтимоий ҳимоя

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан жорий йилнинг январь-сентябрь ойларида аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш ва бандликни таъминлаш борасида амалга оширилган ишларга бағишланган матбуот анжумани ўтказилди.

Тадбир аввалида «Иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш» дастурининг бажарилиши ва бандликнинг самарали шакллари ривожлантириш масаласи бўйича маълумот берилди. Унга кўра, ҳисобот даврида республика бўйича жами 748 минг иш ўринлари ташкил этилган.

Жорий йилнинг тўққиз ойида мамлакатимизнинг барча ҳудудларида 44 минг корхона, ташкилот ва муассаса иштирокида 900 дан ортиқ бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди. Уларда 50 мингдан зиёд фуқарога ишга жойлашиш бўйича йўлланмалар берилди. Худудий меҳнат органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идоралари ўртасидаги ҳамкорлик самарасида 230 мингга яқин фуқаро доимий иш ўрнига эга бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 августдаги «Кексалар ва ногиронларни манзилли ижтимоий ҳимоя қилиш ва қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ эътиборга муҳтож ёлғиз пенсионерларга ажратилаётган махсулотлар тури кўпайтирилди. Ижтимоий хизматга муҳтож бўлган ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларга

ижтимоий ходимлар бириктирилди. 10 мингга яқин уруш ва меҳнат фронти фахрийлари санаторияларда соғломлаштирилди. Имконияти чекланган фуқароларга ногиронлар аравачаси, эшитиш мосламаси берилди.

Шунингдек, тадбирда Давлат меҳнат ҳуқуқи инспекцияси фаолиятининг ўтган 9 ойлик кўрсаткичлари таҳлил қилинди.

– Ҳисобот даврида инспекция ходимлари томонидан давлат бюджетидан молиялаштириладиган ташкилотларда, ҳуқуқ-тартибот идоралари билан ҳамкорлик доирасида жами 5 мингдан ортиқ текширувлар ўтказилди, – дейди **Давлат меҳнат ҳуқуқи инспекцияси бош мутахассиси Нодир Тешаев**. – Аниқланган ҳолатлар бўйича иш берувчиларга нисбатан 500 дан ортиқ бажарилиши мажбурий бўлган ёзма кўрсатмалар берилган. 400 зиёд мансабдор шахсларга нисбатан маъмурий жарималар қўлланилган.

Тадбирда касб-хунар коллежлари битирувчилари бандлигини таъминлаш, уларни тадбиркорлик фаолиятига жалб қилиш юзасидан амалга оширилаётган ташкилий-амалий ишлар хусусида ҳам маълумот берилди.

Ширин БАЙСЕНОВА.

STATISTIKA

Ўзбекистон Республикаси асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари

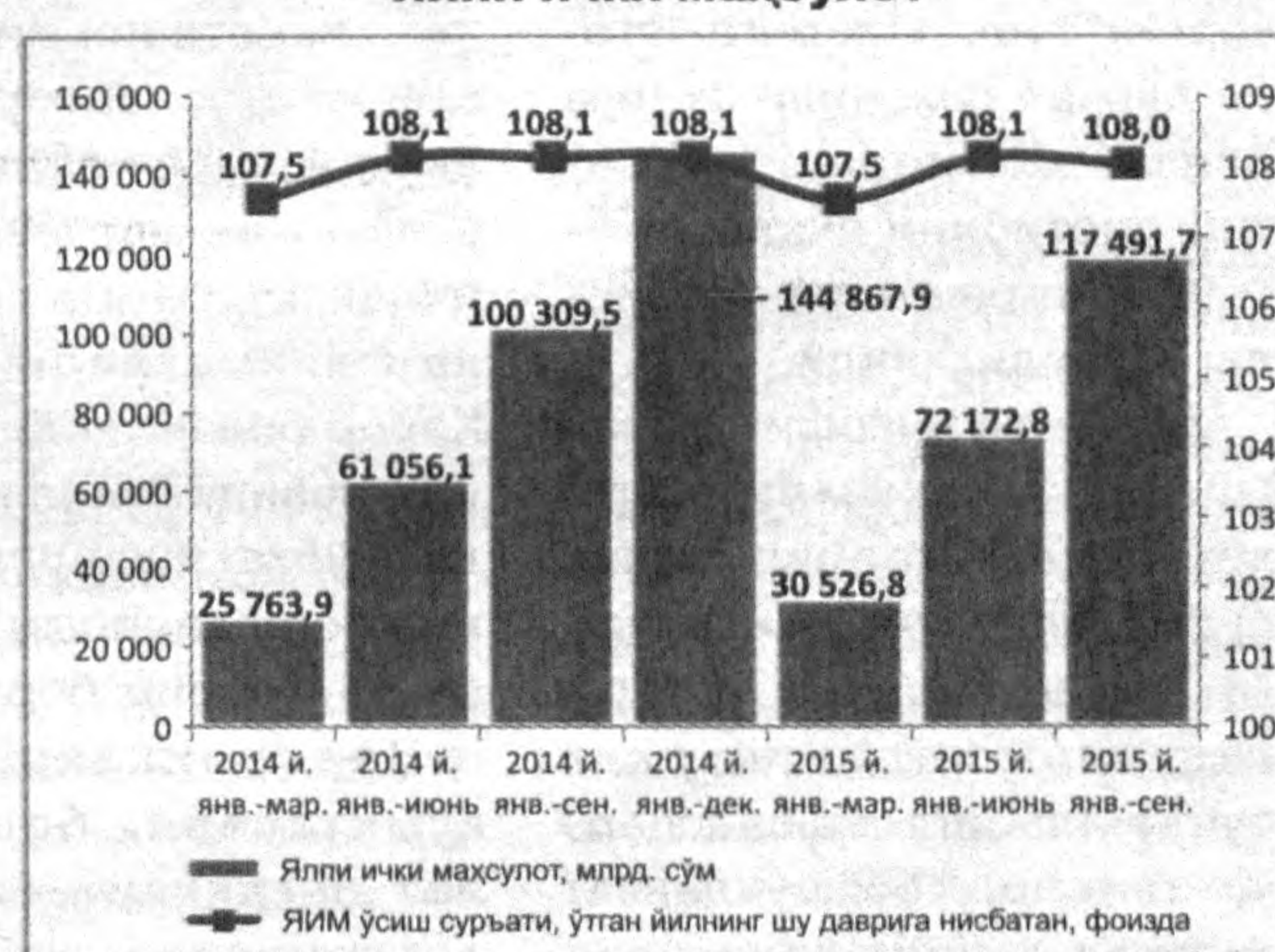
	2014 йил январь-март	2014 йил январь-июнь	2014 йил январь-сентябрь	2014 йил январь-декабрь	2015 йил январь-март	2015 йил январь-июнь	2015 йил январь-сентябрь
Ялпи ички маҳсулот, млрд. сўм	25 763,9	61 056,1	100 309,5	144 867,9	30 526,8	72 172,8	117 491,7
Саноат маҳсулотлари, млрд. сўм	16 288,5	34 658,1	54 401,3	75 193,5	19 145,0	40 791,1	62 225,3
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, млрд. сўм	2 669,5	15 311,5	28 094,5	36 957,0	3 146,4	17 569,0	31 821,8
Асосий капиталга инвестициялар, млрд. сўм	5 615,9	15 014,5	23 831,2	33 715,3	6 662,9	18 069,9	28 477,0
Қурилиш ишлари, млрд. сўм	2 830,6	9 394,2	15 034,6	19 779,3	4 314,1	11 751,8	18 880,7
Юк ташиш, млн. тн	264,7	637,4	1 099,7	1 455,8	291,1	629,6	1 136,9
Юк ташиш айланмаси, млн. тн-км	9 789,7	40 239,0	63 533,3	86 474,6	17 700,8	25 064,3	63 493,8
Йўловчи ташиш, млн. киши	1 473,3	3 437,2	5 281,5	7 321,3	1 521,6	3 522,3	5 458,1
Йўловчи ташиш айланмаси, млн. йўловчи-км	19 757,2	45 800,3	72 486,7	100 095,7	20 765,5	48 137,0	76 262,1
Чакана товар айланмаси, млрд. сўм	11 739,4	25 909,8	41 664,3	58 643,4	14 230,0	31 732,7	50 731,9

Ўзбекистон Республикаси асосий макроиқтисодий кўрсаткичларининг ўсиш суръати
(ўтган йилнинг шу даврига нисбатан, фоизда)

	2014 йил январь-март	2014 йил январь-июнь	2014 йил январь-сентябрь	2014 йил январь-декабрь	2015 йил январь-март	2015 йил январь-июнь	2015 йил январь-сентябрь
Ялпи ички маҳсулот	107,5	108,1	108,1	108,1	107,5	108,1	108,0
Саноат маҳсулотлари	108,9	108,1	108,4	108,3	107,9	108,1	107,3
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари	106,2	106,9	106,8	106,9	106,3	106,5	106,6
Асосий капиталга инвестициялар	110,1	110,8	110,7	109,6	108,7	109,8	109,9
Қурилиш ишлари	115,5	117,4	118,9	118,3	118,9	118,0	118,7
Юк ташиш	104,4	104,6	104,9	105,0	104,2	104,3	104,3
Юк ташиш айланмаси	102,6	102,5	102,7	103,3	100,0	104,1	101,0
Йўловчи ташиш	104,9	104,7	104,8	104,8	103,4	103,3	103,4
Йўловчи ташиш айланмаси	105,5	105,1	105,5	105,8	105,1	105,3	105,6
Чакана товар айланмаси	114,3	113,7	114,2	114,3	115,2	114,8	115,0

*) юк ташиш ва юк ташиш айланмаси бўйича 2014 йилнинг январь-март ва 2015 йилнинг январь-июнига оид маълумотлар қурулти транспортли транспортларни ҳисобга олмаган ҳолда берилган.

Ялпи ички маҳсулот

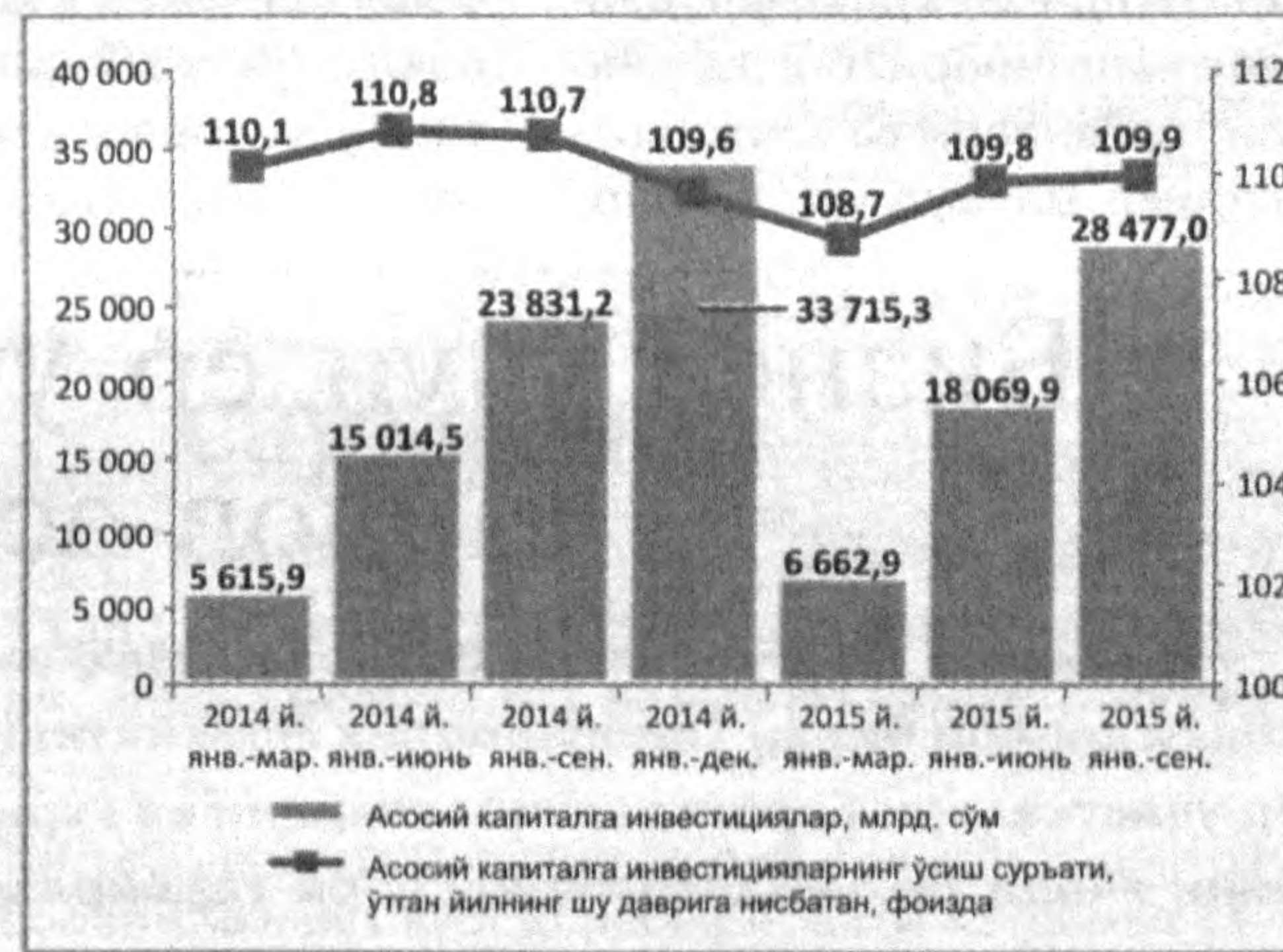
Саноат маҳсулотлари

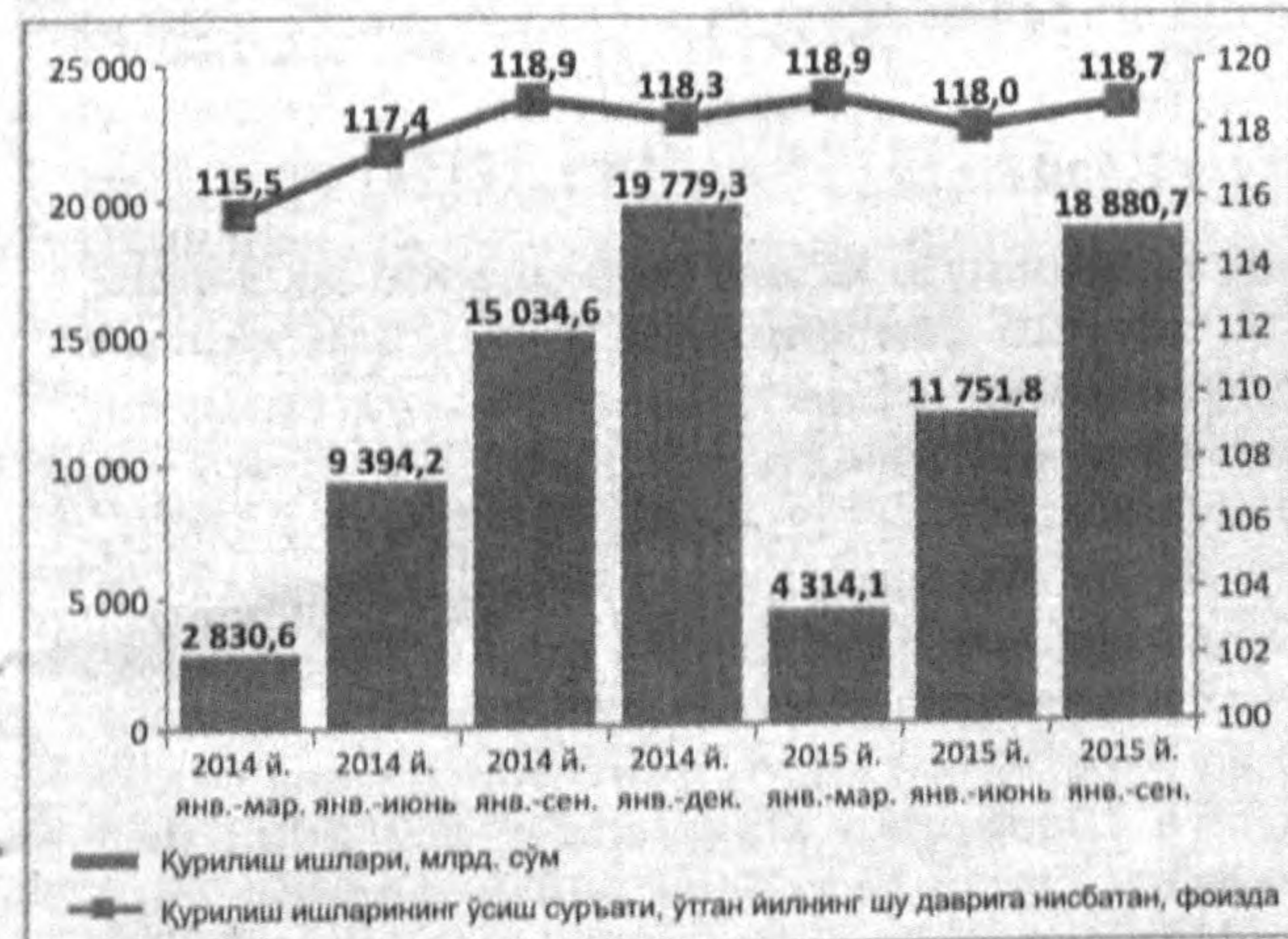
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари

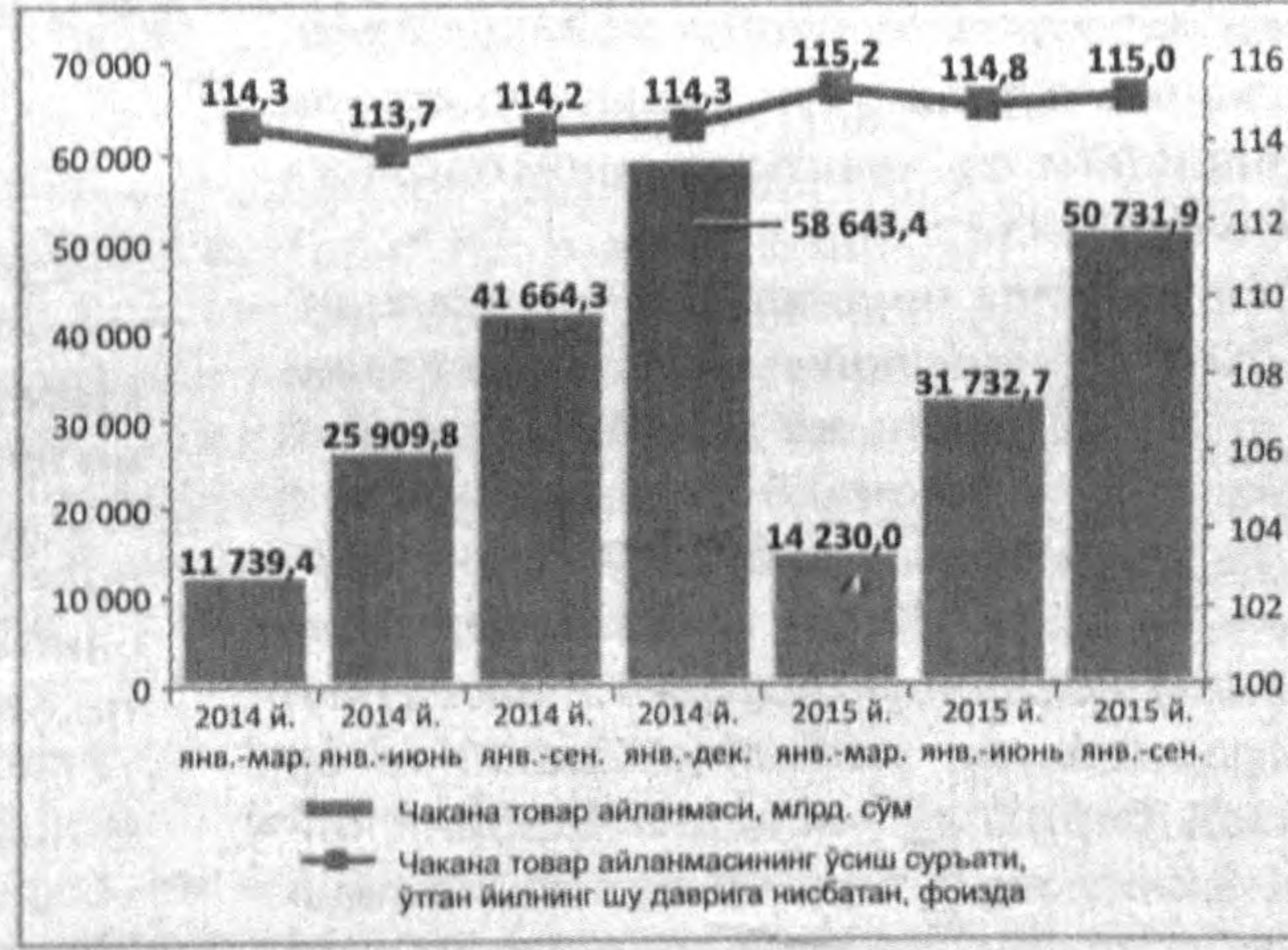
Асосий капиталга инвестициялар

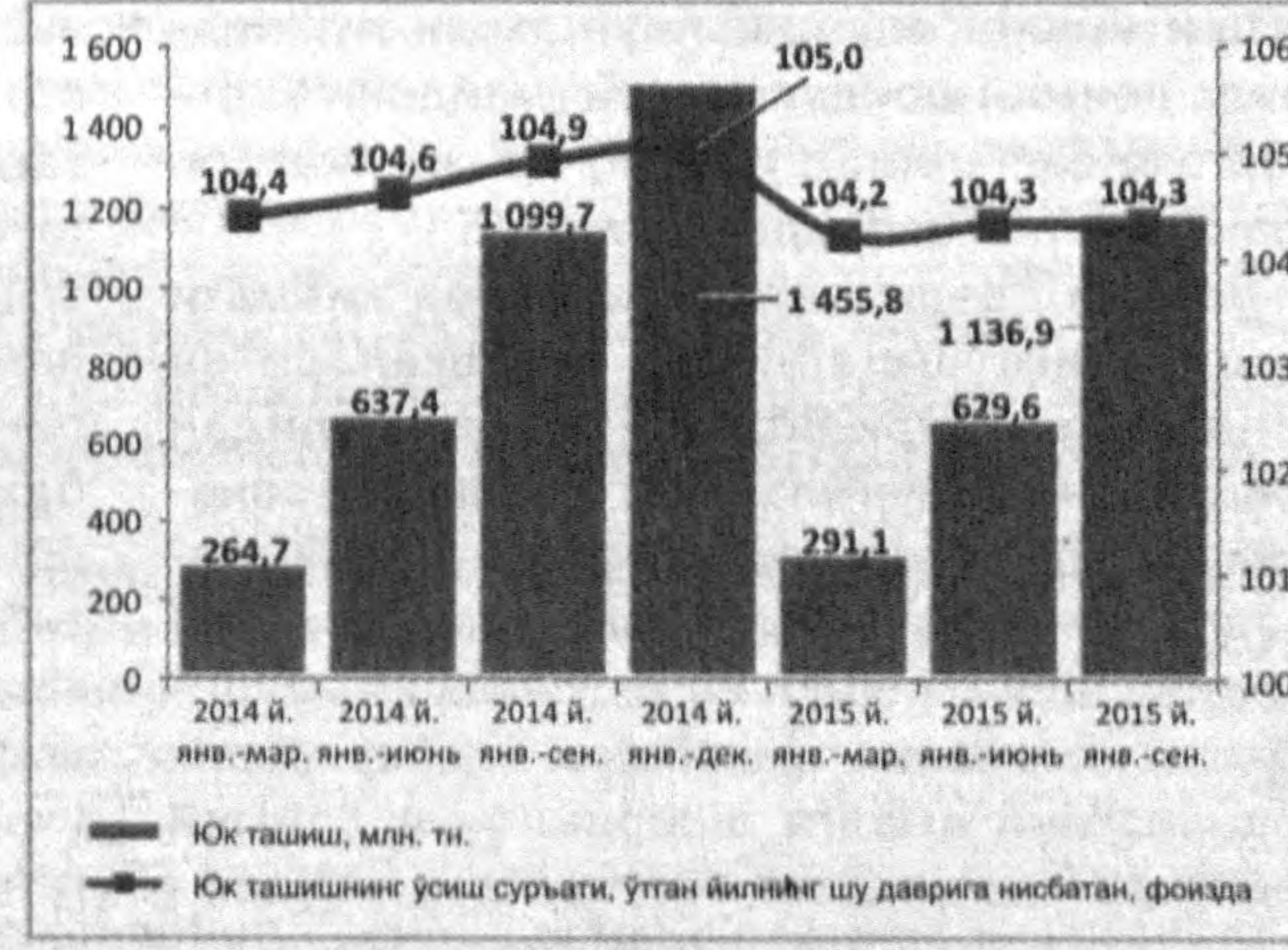
Қурилиш ишлари

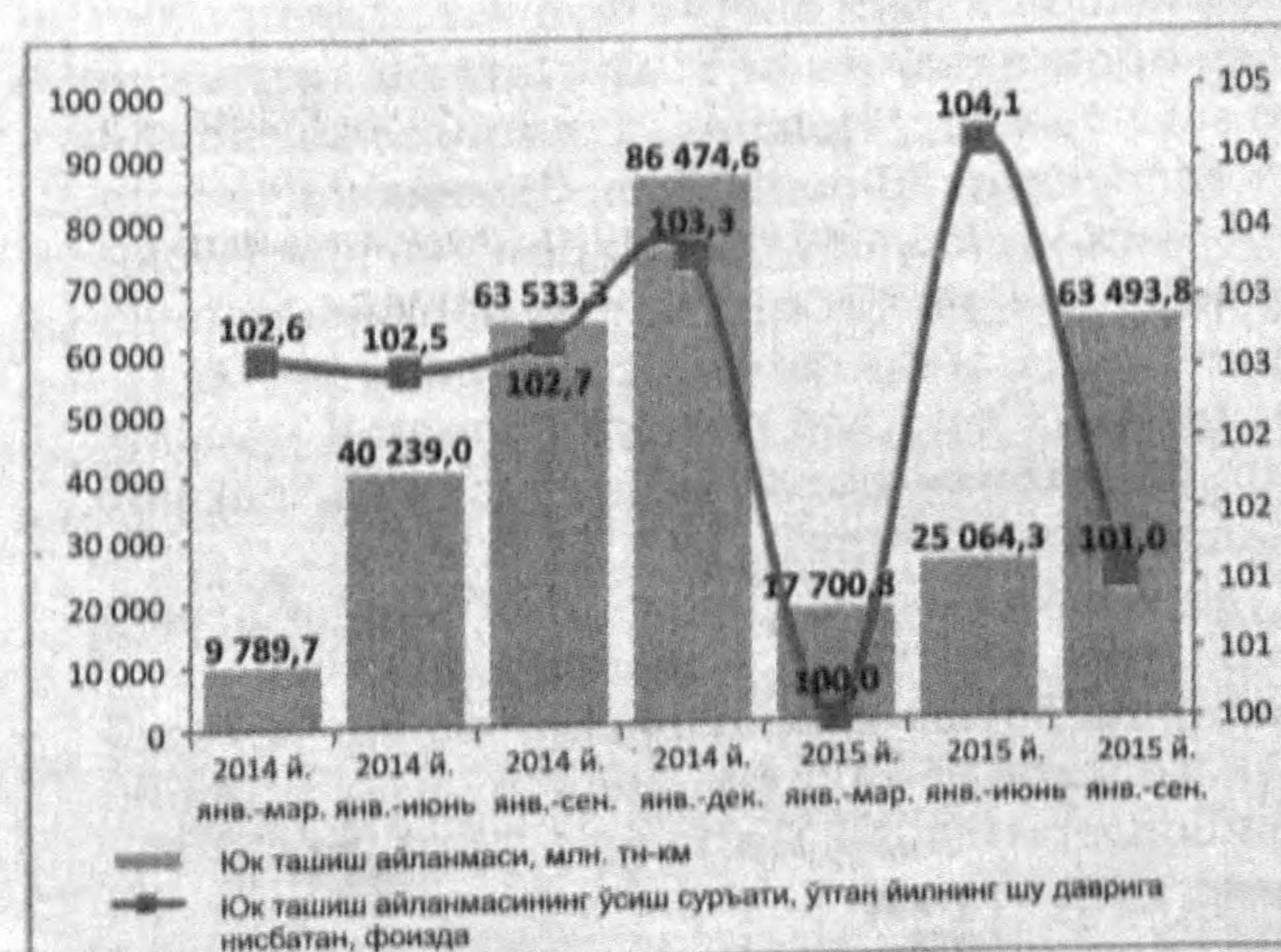
Чакана товар айланмаси

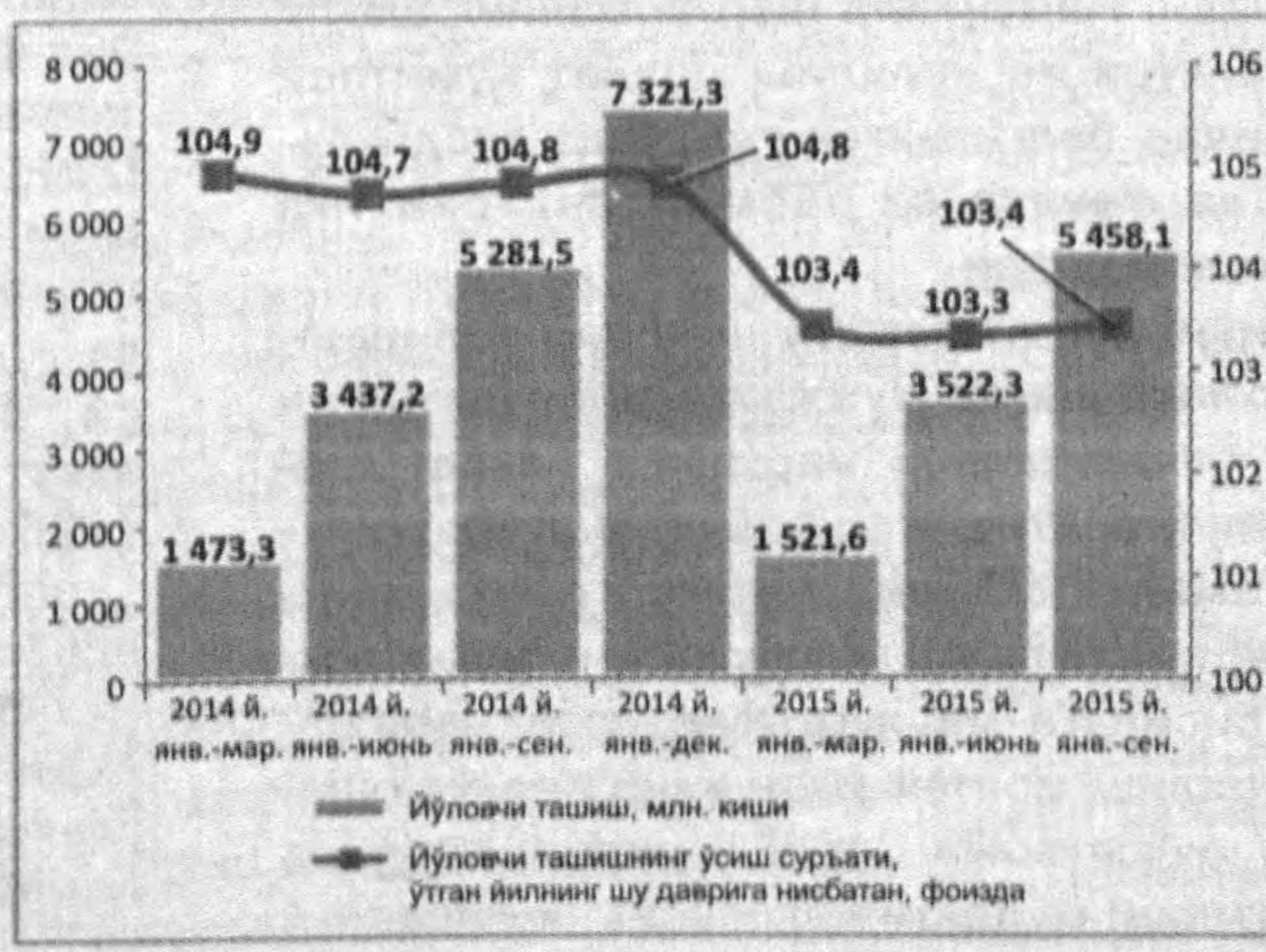
Юк ташиш

Юк ташиш айланмаси

Йўловчи ташиш

Йўловчи ташиш айланмаси

QONUNCHILIKDAGI YANGILIKLAR

Янги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни тақдим этамиз

Тадбиркорларга давлат хизматлари

«ЯГОНА ДАРЧА» орқали кўрсатилади

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 28 сентябрдаги ПҚ-2412-сонли Қарори билан тадбиркорлик субъектларига «ягона дарча» тамойили бўйича давлат хизматлари кўрсатиш тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тасдиқланди.

Ҳужжатга мувофиқ, туман (шаҳар) ҳокимликлари ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари негизида тадбиркорлик субъектларига «ягона дарча» тамойили бўйича давлат хизматлари кўрсатиш ягона марказлари ташкил этилади. Бунда вазирликлар, давлат қўмиталари, бошқа давлат органлари ва ташкилотларида мавжуд «ягона дарча» хизматларининг фаолияти 2016 йилнинг 1 январидан бошлаб тўхтатилади. Шу вақтдан бошлаб муайян давлат хизматлари айтиб ўтилган марказлар орқалигина амалга оширилади. Ташкил этилаётган марказлар томонидан кўрсатиладиган давлат хизматлари рўйхати Қарор билан тасдиқланди ва у 16 позицияни ўз ичига олади. Рўйхат Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига мувофиқ тўлдириб борилади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари, бошқа давлат органлари ва ташкилотларига: 2016 йилнинг 1 январидан бошлаб Рўйхатга киритилган давлат хизматларини кўрсатиш учун бевосита тадбиркорлик субъектларидан аризалар қабул қилиш, шунингдек, марказларга мурожаат этганларни уларнинг аризаларини кўриб чиқиш жараёнига таклиф қилиш тақиқланади.

Марказлар аризачиларга қулай бўлган жойларда жойлаштирилади ҳамда тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишдан келиб тушган маблағлардан ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан замонавий оргтехника, компьютер ва бошқа зарур ускуналар билан таъминланади. Марказларни қўшимча янги техника билан тўлдириш зарурати юзага келганда, бу маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари, бошқа давлат органлари ва ташкилотларига: 2016 йилнинг 1 январидан бошлаб Рўйхатга киритилган давлат хизматларини кўрсатиш учун бевосита тадбиркорлик субъектларидан аризалар қабул қилиш, шунингдек, марказларга мурожаат этганларни уларнинг аризаларини кўриб чиқиш жараёнига таклиф қилиш тақиқланади.

Хўжалик юритувчи субъектларнинг электр ва газга уланиши осонлаштирилди

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 2 октябрдаги 280-сонли қарори билан тадбиркорлик субъектларини электр ва газ тармоқларига улашда уларнинг бевосита иштирокини талаб қиладиган тартиботлар сонини тубдан қисқартириш назарда тутилган.

2016 йил 1 январдан бошлаб тадбиркорлик субъектларини электр ва газ тармоқларига фойдаланишга тайёр ҳолда улаш учун ҳужжатлар бевосита туманлар (шаҳарлар) ҳокимликлари ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларига «ягона дарча» тамойили бўйича давлат хизматлари кўрсатувчи ягона марказлар томонидан қабул қилинади. Тадбиркорлик субъектларини электр ва газ тармоқларига фойдаланишга тайёр ҳолда улаш ишлари электр ва газ таъминоти ташкилотлари томонидан шартнома асосида амалга оширилади. Электр ва газ таъминоти ташкилотлари тадбиркорлик субъектларини электр ва газ тармоқларига фойдаланишга тайёр ҳолда улаш ишларини амалга оширишда лойиҳалаш, қурилиш-монтаж, ишга тушириш-созлаш ва режим-созлаш ишларини амалга ошириш бўйича ихтисослаштирилган ташкилотларни субпудрат асосида жалб этиш ҳуқуқига эга бўладилар. Бунда тадбиркорлик субъектларига кейинчалик электр ва газ тармоқларига фойдаланишга тайёр ҳолда улаш учун магистрал тармоқларни қуриш, реконструкция ва модернизация қилиш бўйича талабларни белгиловчи техник шартларни бериш тақиқланади.

Қарор билан Тадбиркорлик субъектларини электр ва газ тармоқларига фойдаланишга тайёр ҳолда улаш тартиби тўғрисидаги Низомлар тасдиқланди. Уларга мувофиқ фойдаланувчи ташкилотлар билан электр ва газ таъминотида шартномалар тузиш ва ҳисобга олиш приборларини ўрнатиш мажбурий ҳисобланади.

Бизнес учун ер участкалари — танлов асосида

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 7 октябрдаги 285-сонли қарори билан Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун танлов асосида ер участкалари бериш тартиботларини ва қурилиш учун рухсатномалар олиш тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тасдиқланди.

2016 йил 1 январдан бошлаб юридик ва жисмоний шахсларга тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун аҳоли пунктларида доимий фойдаланишга (майдони 1 гектаргача ва 1 гектар бўлган) ер участкалари фақат танлов асосида берилади.

Танлов предметининг минимал қиймати республика шаҳарлари, посёлкалари ва қишлоқ жойларидаги ер участкаларидан фойдаланиш учун уларнинг жойлашиш зонасига мувофиқ юридик шахслар учун белгиланган ер солиғининг йиллик ставкаси миқдорида белгиланади. Бу тасдиқланган Юридик ва жисмоний шахсларга тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун доимий фойдаланишга танлов асосида ер участкалари бериш тартиби тўғрисидаги Низомда (Вазирлар Маҳкамасининг 285-сонли қарорига 1-илова) белгиланган.

Ушбу Низом талаблари:

кичик саноат зоналари ҳудудида жойлашган;

махсус индустриал зоналар ҳудудида жойлашган;

Ўзбекистон миллий автомагистрالي бўйида инфратузилма ва сервис объектлари қуриш учун;

Президент ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларида назарда тутилган объектларнинг аниқ турларини қуриш учун;

жамоат ва давлат эҳтиёжлари учун олиб қўйиладиган ер участкалари ўрнига юридик ва жисмоний шахсларга;

ноқишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун, шунингдек, икки ва ундан кўп туманлар (шаҳарлар) ёки вилоятлар ҳудудида жойлашадиган объектларни қуриш учун аҳоли пунктлари ташқарисидаги ер участкаларини беришга татбиқ этилмайди.

Танлов асосида берилган ер участкаларидаги объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини келишиш, қурилиш-монтаж ишларини бажаришга рухсатнома бериш, шунингдек, объектларни фойдаланишга қабул қилиш тартиби тўғрисидаги Низомга (Вазирлар Маҳкамасининг 285-сонли қарорига 2-илова) мувофиқ юридик ва жисмоний шахслар ер участкаси бериш тўғрисидаги қарорни олгандан кейин лойиҳа ташкилотига лойиҳалаштиришга топшириқ беради ва лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш юзасидан шартнома тузади. Намунавий шартноманинг шакли Архитектура ва қурилиш давлат қўмитаси томонидан белгиланган тартибда тасдиқланади ва davarh.uz расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

Юридик ва жисмоний шахслар келишилган лойиҳа-смета ҳужжатларини олгандан кейин «ягона дарча» марказига давлат хизматлари кўрсатишга (қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга рухсатнома олиш учун) ариза беради, аризага қурилиш объекти тўғрисидаги маълумотлар илова қилинади. Қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга рухсатнома бутун қурилиш даврида амал қилиш муддати чекловсиз берилади.

Мажбурий маркировкалаш тизимида ўтилади

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 28 сентябрдаги 276-сонли қарори билан Ҳукуматнинг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Қабул қилинган ҳужжат билан Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасига истеъмол товарлари олиб киришни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори (2013 йил 13 майдаги 127-сон) ва Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қоидаларига (Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 13 февралдаги 75-сонли қарори билан тасдиқланган) Вазирлар Маҳкамасининг «Республикада сотиладиган маиший электр приборларини, янгидан қуриладиган бинолар ва иншоотларни энергетика жиҳатидан мажбурий маркировкалаш ва сертификатлаш тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори (2015 йил 9 апрелдаги 86-сон) билан белгиланган меъёр киритилди, унга кўра, ушбу электр приборларига илова қилинадиган техник ҳужжатларида, маркировкасида ва этикеткаларида энергия самарадорлигининг классификацияси тўғрисидаги ахборотлар мавжуд бўлмаган маиший электр приборларини сотиш ва сотиш учун сақлаш тақиқланади. Мазкур тақиқ:

республика ҳудудига олиб кириладиган маиший электр приборлари учун — 2016 йил 1 январдан бошлаб;

Ўзбекистонда сотиладиган маиший электр приборлари учун (илгари фойдаланишда бўлган маиший электр приборлари бундан мустасно) — 2016 йил 1 июлдан бошлаб қучга қиради.

SUG'URTA BOZORI

Қонун моҳиятининг тарғиботи

Унда Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси, мажбурий турдаги суғурта хизматларини кўрсатиш ҳуқуқига эга компаниялар, йўловчи ташиш билан шуғулланадиган корхоналар, шунингдек, оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳамда фуқаролар иштирок этди.

Тадбирда сўзга чиққанлар айтиш пайтгача суғуртанинг ушбу йўналишидаги муносабатлар 1993 йилда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг «Умумий оидаланишдаги ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчиларининг мажбурий шахсий давлат суғуртаси тўғрисида»ги Қонуни билан тартибга солиниб келинганини, бугунги кунга келиб эса, унинг айрим нормаларини замон талабларига жавоб берадиган даражада ўзгартириш зарурати туғилганини таъкидлашди. Яъни, янги қонунда ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш соҳасидаги муносабатлар такомиллаштирилгани, республика ҳудудида барча турдаги транспорт восита-

«Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компаниясининг Сурхондарё вилояти филиали томонидан жорий йилнинг 26 ноябридан кучга кирадиган Ўзбекистон Республикасининг «Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Қонуни ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг мазкур қонунни амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақидаги 266-сонли қарори мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказиш мақсадида давра суҳбати ташкил этилди.

сида ташиш чоғида йўловчиларга етказилган зарарнинг қопланиши кафолатлангани қайд этилди.

Аниқроқ қилиб айтганда, ушбу қонун асосида йўловчилар манфаатларини тўлиқ ҳимоя қилиш учун шароит яратилиб, йўловчиларни мажбурий шахсий суғурта қилиш ўрнига дунё тажрибасида кенг қўлланилаётган ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш механизми амалиётга жорий этилади.

Давра суҳбати давомидаги муҳокамаalarda қонунда ташувчининг ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш бўйича мажбурияти бажарилишини назорат қилувчи субъектлар кўрсатиб ўтилгани ҳам муҳим аҳамиятга эга эканлиги айтиб ўтилди. Ўзбекистон Респуб-

ликаси Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси, Ўзбекистон Республикаси Темир йўлларда юк ва йўловчилар ташиш хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси, Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги каби транспорт соҳасидаги давлат органлари шулар

жумласидандир. Қолаверса, ташувчининг ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш бўйича мажбурияти бажарилишини назорат қилиш қонун ҳужжатларига мувофиқ тегишли ваколатга эга бўлган бошқа давлат органлари томонидан ҳам амалга оширилиши кўзда тутилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 15 сентябрдаги «Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги 266-сонли қарорига мувофиқ, ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули битта йўловчига 11 минг АҚШ доллари эквивалентига тенг миқдорида, улардан 10 минг АҚШ доллари – йўловчининг ҳаёти ёки соғлиғига, бир минг АҚШ доллари эса, унинг мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун белгиланган.

Тадбирда янги ҳуқуқий ҳужжатнинг кучга кириши янги иш ўринларининг яратилиши, суғурта бозори ва транспорт инфратузилмасининг ривожланиши ҳамда аҳолига тақдим этилаётган суғурта хизматлари сифатининг ошишига хизмат қилиши таъкидланди.

Журналистлар ва иштирокчилар томонидан берилган саволлар давра суҳбатининг янада қизиқарли ўтишини таъминлади.

Гулшан ЮСУПОВА.

Инновацион суғурта маркази ташкил этилди

Тошкент молия институтида «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» акциядорлик жамияти томонидан «Innovatsion sug'urta markazi» фаолияти йўлга қўйилди.

Маълумки, мамлакатимизда иқтисодий барқарорликни таъминлаш, аҳолининг барча қатламларини ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилган кенг қўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. Ушбу жараёнда бугунги кунда жадал ривожланиб бораётган суғурта хизматлари соҳаси муҳим ўрин тутди. Шу боис ёш авлодда суғурта маданиятини шакллантириш, уларга суғурта афзалликларини кенг тушунтириш долзарб аҳамият касб этади.

– Ҳар қандай соҳани тараққий эттиришда инсон омили муҳим эканлигини ҳеч ким инкор этолмайди, – дейди «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» АЖ бошқаруви раиси ўринбосари Равшан Нарзуллаев. – Шунинг билан олиб, компаниямиз кадрлар ресурсини юксак ишбилармонлик қобилиятига эга, салоҳиятли мутахассислар билан бутлаб боришга катта эътибор қаратади. «Innovatsion sug'urta markazi»ни ташкил этиш ташаббуси орқали истеъдодли, янгиликка интилувчан ёшларни янада қўллаб-қувватлаш, уларни замонавий суғурта бозорида рақобатбардош, ижтимоий-иқтисодий ислохотларни амалга оширишга қодир кадр сифатида тайёрлаш ва вазифалари илгари сурилган.

«KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» маблағи ҳисобига марказ замонавий компьютер тех-

нологиялари, мультимедиа дастурлари, адабиёт ва услубий қўлланмалар ҳамда бошқа ўқув қуроллари билан тўлиқ таъминланди. Ўқув машғулоти амалий тарзда бевосита соҳадаги амалиёт мутахассисларни (компаниянинг бош офиси ва филиалларидаги тажрибали ходимлар таркибидан) жалб қилган ҳолда олиб борилади. Унда суғурта тизимидаги энг сўнгги ислохотлар, жумладан, қонунчиликдаги ўзгаришлар, янги суғурта турлари ва тизимга доир инновацион хизматларга бағишланган анжуманлар, семинар-тренинг ҳамда давра суҳбатлари ташкил этилиши мўлжалланган.

– Юртимизда суғурта соҳаси ривожланаётган тармоқлардан ҳисобланади, – дейди Тошкент молия институти «Суғурта иши» кафедраси мудири Илёс Абдурахмонов. – Қолаверса, институтимиз республика суғурта бозорига олий маълумотли кадрлар етказиб берувчи ягона ўқув даргоҳи саналади. Шу жиҳатдан олиб қараганда ҳамкорликдаги ушбу лойиҳа ҳар томонлама долзарбдир. Шундай марказларнинг ташкил этилиши ва у орқали талабаларни амалий жараёнлар билан таништириб, назарий билимларини амалиёт билан уйғунлиқда шакллантириш ижобий натижалар бериши муқаррар.

Тадбир давомида «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi»нинг республикамиз суғурта бозоридаги ўрни ва ролига бағишланган тақдирот намойиш этилди. Компаниянинг амалдаги хизматлари юзасидан талаба-ёшлар томонидан берилган саволларга атрофлича жавоб қайтарилди.

Эъзоз КАМОЛОВА.

Суғурта фаолияти сарҳисоби

«Alskom» суғурта компанияси АЖда Директорлар кенгаши бўлиб ўтди. Унда компания филиалларининг раҳбар-ҳодимлари, бош ҳисобчилар ҳамда бўлинма бошлиқлари иштирок этди.

Кенгаш кун тартибида компаниянинг жорий йилнинг тўққиз ойи давомидаги асосий фаолият кўрсаткичлари, янги таҳрирда тасдиқланган «Alskom» суғурта компанияси АЖда агентлик фаолияти тўғрисидаги Низомнинг ижроси таҳлили ўрин олиб, унда суғурта маҳсулотларининг сотилиш ҳолати ва бошқа шу каби масалалар муҳокама қилинди.

Тадбирда суғурта тушумлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 135 фоизга кўпайгани, бу кўрсаткич йиллик тушумда суғуртанинг мажбурий турлари бўйича 29 фоиз, ихтиёрий турлари бўйича эса, 71 фоизни ташкил этгани қайд этилди. Тузилган шартномалар сони таққосланаётган даврга нисбатан 158 фоизга ортган. Компания филиалларининг умумий тушумдаги ҳиссаси 88 фоизга етган.

Таъкидлаш жоиз, «Alskom» суғурта компанияси учинчи чорак давомида учта янги («Спортчи», «Абитуриент» ҳамда «Олий ўқув юрти талабаларининг тўланган контракт суммаларини суғурта-лаш») суғурта маҳсулотини ишлаб чиқиб, кенг омма эътиборига ҳавола қилди.

Тадбирда ҳисобот даврида компанияда интернет-дўкон орқали суғурта полисларини сотиш ҳажми кўпайгани ҳамда «SMS-хабарлаш» мобил хизмати бўйича ижобий натижаларга эришилгани маълум қилинди.

Шу ўринда айтиб ўтиш жоиз, «Alskom» суғурта компанияси транспорт суғуртаси йўналишида истеъмолчилар талабини инобатга олиб, қолаверса, интернет-дўкон орқали сотиладиган суғурта маҳсулотлари турини кенгайтириш мақсадида янги «КАСКО-Комплект» суғурта турини жорий қилди. Мазкур хизмат орқали транспорт воситаси тўлиқ суғуртавий ҳимояга олинади. Суғурта тури бўйича полисни расмийлаштириш (сотиб олиш)ни мижоз уйдан чиқмаган ҳолда он-лайн тарзда амалга оширади.

Бундан ташқари, Кенгашда департамент ҳамда ҳудудий филиаллар раҳбарлари олдида турган пул айланиш тизимини такомиллаштириш, ходимлар бошқарувини автоматлаштириш ва унинг асосида ходимларнинг меҳнат унумдорлигини таъминлаш, муассаса инвестиция фаолиятининг самарадорлигини ошириш каби вазифаларга эътибор қаратилди.

Йиғилиш сўнггида кўриб чиқилган барча масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ширин БАЙСЕНОВА.

Реклама

**ASIA ALLIANCE
BANK**

**2015 йил 26 августда
«Moody's Investors Service»
халқаро рейтинг агентлиги**

Акциядорлик-тижорат банки

**«ASIA ALLIANCE BANK»нинг
кредит рейтингини
«Барқарор»
истиқболи билан тасдиқлади.**

MOODY'S

Хизматлар лицензияланган.

Мижозларга янада яқинлашиб

«Ипотека-банк» акциядорлик-тижорат ипотека банки жорий йилнинг тўққиз ойи давомида 11 та янги мини-банк фаолиятини йўлга қўйди.

Жорий йилнинг биринчи чорагида Кўкон филиали негизида «Навбахор» мини-банкни ишга туширган бўлса, иккинчи ва учинчи чорада ана шундай шохобчалари сонини яна 8 тага кўпайтирди. Хоразм вилояти «Тинчлик» филиали негизидаги «Шовот», Тошкент вилояти Амалиёт бошқармасига қарашли «Хондамир» ҳамда Оҳангарон туманидаги «Хонобод», Самарқанд шаҳрида ишга тушган «Регистон», Бухоро вилоятидаги «Мохи-хосса» ҳамда «Кўхна Бухоро», Андижон вилояти марказидаги «Истиқбол» ва пойтахтимизнинг Сирғали туманидаги «Сармоя» номли мини-банклар шулар жумласидандир.

Шу йилнинг октябрь ойида эса, банк Қорақалпоғистон филиали таркибида «Нукус» ва Тошкент шаҳри Миробод филиали қошида «Магнит» мини-банклари фаолиятини йўлга қўйиб, мазкур йўналишдаги саъй-ҳаракатларини янада жонлантирди.

Шундай қилиб, айти пайтда «Ипотека-банк» АТИБ тизимидаги мини-банклар сони 126 тага етди. Уларнинг барчаси замонавий банк технологик ускуналари ҳамда тизимга доир дастурий таъминотлар билан тўлиқ жиҳозланган бўлиб, у ерда юридик ва жисмоний шахсларга барча хизматлар тезкор ва сифатли равишда кўрсатиб келинмоқда.

Ширин БАЙСЕНОВА.

Ёрқин рангтасвир асарлар жилоси

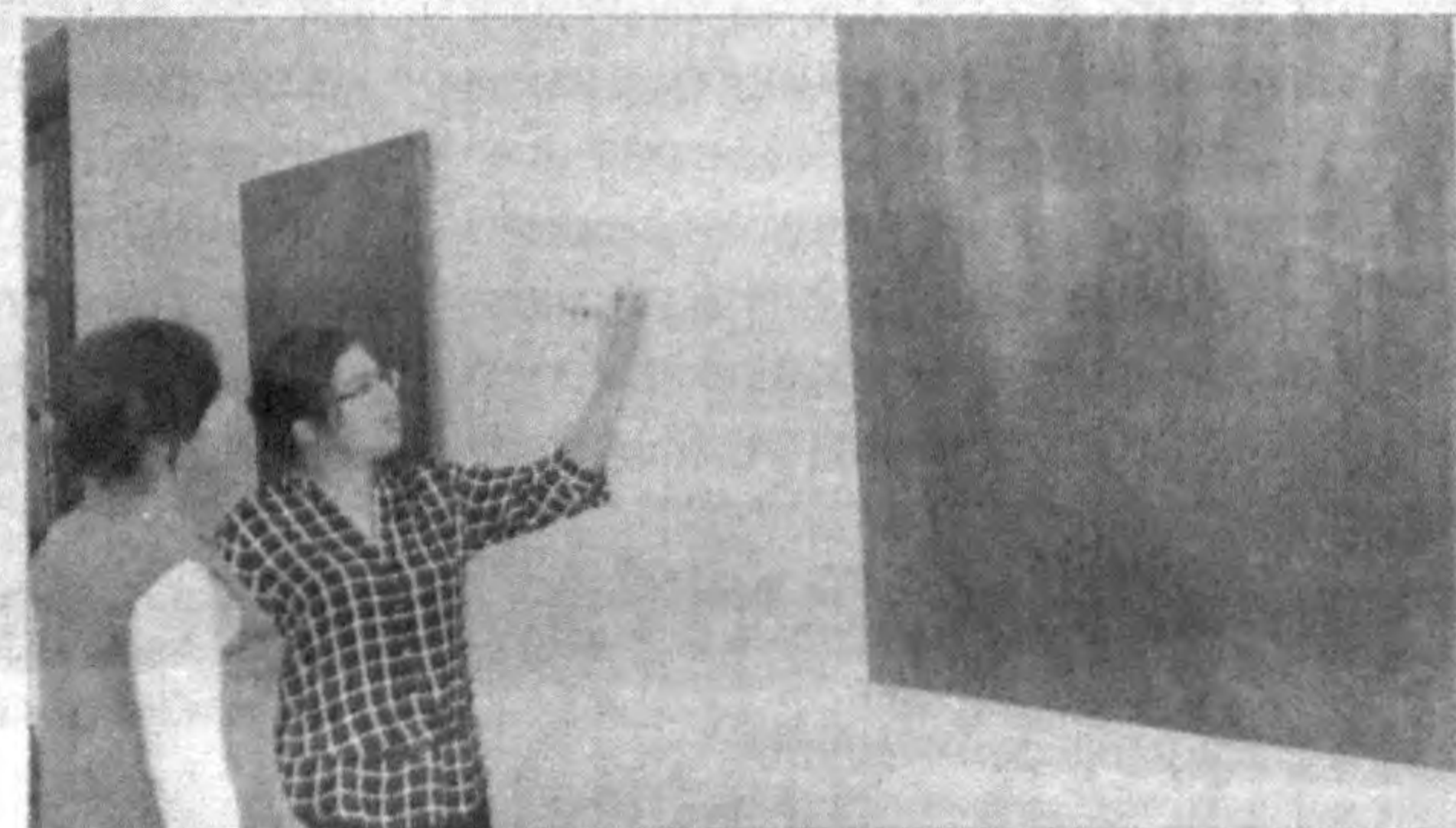
Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки Тасвирий санъат галереясида «5+1» ижодий гуруҳининг «Спектр» номли актуал санъат кўргазмаси очилди.

ТИФ Миллий банки Тасвирий санъат галереяси бир неча йилдирки «5+1» гуруҳининг актуал санъатни ўзида акс эттирувчи кўргазмасини ўтказиб келмоқда. Мазкур кўргазманинг ташкил этилишига асосий сабаб иштирокчиларнинг ҳозирги кунда оммабоп бўлиб бораётган актуал санъат доирасида ўз истеъдодларини намоён этишларига имкон беришдир. Кўп жиҳатдан ҳаётнинг доимий ўзгарувчанлигига мос келувчи янги тенденциялар дунё бадий тажрибаси кўринишларини ўзида акс эттириб, республикамизда ўсиб келаётган ёш авлод усталарининг ўз дунёқарашларини ифода этишлари учун рағбатлантирувчи омил бўлди. Шунинг эътиборга олиш лозимки, галерея ёш рассомларнинг ижодий салоҳиятини юксалтиришга кенг имконият яратиш билан бир қаторда дадил изланишлар учун макон бўлди.

Кўргазмада Нигора Шарафхўжаева ўзининг ранг уйғунлигидан келиб чиқиб яратган рангтасвир асари билан иштирок этмоқда. Асар унинг ички ҳис туйғулари тугўни, ҳаётдаги воқеа ва ҳодисаларга бўлган қарашларидир.

Диёр Розиков асарларини катта ўлчамларда яратади. Унинг ижодий маҳсули турли фикр ва мулоҳазалар йиғиндисидан иборатдир. Бир сўз билан айтганда, муаллифни жамиятда инсоннинг тутган ўрни, тараққиёт масалалари қизиқтиради. Мазкур кўргазмада намойиш этилаётган рассом асарлари аввалгиларининг мантикий давомидир.

«5+1» гуруҳи аъзолари Диёр Розиков, Нигора Шарафхўжаева, Нуриддин Расулов, Санжар Жабборов ҳамда кўргазма раҳбари Саодат Рўзиева, кўхна ва замонавий тасвирий санъатнинг назарий асослари билан яқиндан танишган истеъдод эгалари – Камолиддин Бехзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти битирувчиларидир.

– Маълумки, спектр – бу у ёки бу ўлчамнинг барча кўринишлари йиғиндисидан бўлган тизим ёки жараёни намоён этади, – дейди С.Рўзиева. – Ҳар бир кўргазма қатнашчисининг ушбу мавзуга бўлган ёндашувлари эса ўзгача ва такрорланмас бўлиб, улар ўз дунёқараши ва ҳаёт тарзларидан келиб чиқиб асар яратди. Аввалги кўргазмаларда рассомлар актуал санъатнинг инсталляция ва видео-арт йўналишларида ижод қилган бўлса, айти пайтда уларни абстракт рангтасвиридаги ишлари ўзаро бирлаштирди.

Табиатдан илҳом олиб, ўз қалб кечинмаларини ёрқин ранглар орқали ифода этган Нуриддин Расулов асарлари мавҳум бўлишига қарамай, ўта шоирона характерда. Рассом борлиқни кузатар экан, уни ўз тасаввур олами билан бойита олиш қобилиятига эга. Шу сабабли ҳам ижодкор кўрган ҳар бир манзарасини бўёқлар ёрдамида аниқ шакллрсиз ифода этишга интилади.

Рассом Санжар Жабборовни турғун бўлмаган вазиятлар, мураккаб характерлар қизиқтиради. У мувозанатни ўзига хос тарзда акс эттиради ва асарларида аёл ҳамда унинг табиатига боғлиқ жиҳатларни синчков кузатувчи сифатида маҳорат билан намоён этади.

Кўргазма жорий йилнинг 23 нояб-рига қадар давом этади.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки**

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

**Газета «Moliya yangiliklari
agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
саҳифаланди**

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАА

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Ғ. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-қават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

**Реклама ва эълонлар учун
234-43-18**

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилади.

Кўлөзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан **2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами** билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Буюртма № 130

Адади: 6004 нусха.

Нарх шартнома асосида.
Газета А3 ҳажмида, 3 шартли босма табоқда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 4.11.2015 й., 9.00.